

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 28.—

za pol leta " " 13.—

za četrt leta " " 6-50

za en mesec " " 2-20

za Nemčijo odoletno " 28.—

za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—

za pol leta " " 12.—

za četrt leta " " 6.—

za en mesec " " 2.—

V spravi prejemam mesečno K 1-50

SLOVENECE

Poslano in rekl. notice:

emostolpna pettivrsta (72 mm)

30 vinarjev.

Izhaaja:

vsek dan, izvzema sodeleje in

praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8/III.

Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Opravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 8.

Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 8 strani.

S prilogo »Naša Gospodinja«.

Naši zastopniki v proračunskem odseku.

V včerajšnji seji je predvsem izjavil načelnik vitez pl. Korytowski, da je obžalovaje izvedel, da se poslanca Korošec in Šusteršič pritožujeta, ker nista prišla v ponedeljek pri zaključni glavni razpravi več do besede, dasi jima je on kot načelnik zagotovil, da bosta dobila besedo, predno se zaključijo splošna razprava. Predlaga, da naj se poslancema dr. Korošču in dr. Šusteršiču omogoči govoriti v glavni razpravi.

Glavni poročevalec dr. Steinwender predlaga, naj se zopet otvori glavna razprava, kar obvelja. Besedo ima dr. Korošec,

ki je v daljšem govoru izvajal sledeče: Dokler smo se borili proti sistemu Bienert, kojega glavni predstavitelj je bil Hohenburger, smo postopali skupno z zastopniki bratskega češkega naroda. Kadarkoli so imeli Čehi velike boje proti vladi, vselej so Slovenci stali ob njihovi strani, tudi če je včasih bilo naše stališče bližje stališču čeških Nemcev, kakor n. pr. pri delitvi dežele in vseh vprašanih deželne avtonomije po deželah.

Zato smo bili presenečeni, ko se sedaj Čehi naenkrat pripravljajo za vladno večino, ki naj podpira tudi Hohenburgerja, proti kojemu smo se pod Bienertom še skupno in v medsebojni zvestobi borili. Sistem Hohenburger še živi, vsaj mi Slovenci ga britko čutimo. Govornik navaja justične razmere na Koroškem, Štajerskem in Kranjskem. Glede Elsnerjevega ukaza pozivlja nazadnje tudi slovenske sodnike, naj se ga ne držijo, ker je protipostaven. Slovenska delegacija je pripravljena varovati slovenske sodnike v borbi za jezikovno enakopravnost.

Govornik nadalje protestira proti temu, da si veliki narodi najprej razdelijo ministrske sedeže, potem pa še milijone in milijone denarja za svoje strankarske potrebe. Nam Slovencem pa se odklanja regulacija rek, da celo akcija za podporo po suši in uimah se zavlačuje. Četudi sami, vendar takega postopanja ne bomo dopustili.

Posl. Udržal (češki agrarec) sodi, da je umljivo razburjenje Sloven-

cev, če se upošteva, kako se vedno naglaša avstrijski patriotizem in potreba velike delovne stranke, ki obsegaj vse patriotske sloje, a se izključujejo Jugoslovani. Velika avstrijska delovna stranka ne sme prezirati Jugoslovancev, ki so na jugu monarhije vedno veljali kot najzvestejši reprezentanti avstrijstva.

Dr. Šusteršič konstatira, da je posl. dr. Korošec točno tolmačil dejansko prepričanje Jugoslovancev. Predlagati namerava zgolj štirimesečni začasni proračun. Izjava ministrskega predsednika glede na dalmatinske železnice in o priznanju izkušenj na zagrebškem vseučilišču ne zadovoljuje njegove stranke. Pod nikakimi pogoji ne more akceptirati njegov klub naziranja justičnega ministra v njegovem odgovoru na interpelacijo glede na jezikoven ukaz predsednika ljubljanskega deželne sodišča. Odločno mora protestirati, ker so glede na akcijo vodnih cest alpske dežele, ki nujno potrebujejo raznih vodopravnih odredb zapostavljene. Izjavlja, da bodo Slovenci glasovali za prestop v podrobno razpravo, ker se jim tako prav zdi.

Z 28 proti 10 glasovom se je nato sklenilo prestopiti v podrobno razpravo. Danes ob pol 4. uri popoldne zboruje zopet proračunski odsek.

Napadalec Nikolaj Njeguš pred sodiščem.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Dunaj, 29. novembra. Danes se je pričela pred dunajskim porotnim sodiščem razprava proti socialnemu demokratu Nikolaju Njegušu, rojenemu dne 14. decembra 1886. v Šibeniku, Dalmaciji, brezvercu (prej pravoslaven). Državno pravdnitvo ga obtožuje poizkušenežnega umora justičnega ministra dr. Hohenburgerja, prestopka proti varnosti življenja in prekoračenja orožnega patenta.

Obtožnica navaja med drugim sledeče: Dne 5. oktobra 1911. je med draginjsko debato med govorom dr. Adlerja ob 1. uri 40 minut kršil sejo parlamenta Njeguš na nasilen način. Na drugi galeriji zbornice je počilo hitro drug za drugim več strelcev. Med velikim razburjenjem se je kmalu raznesla vest, da je nek dalmatinski delavec štirikrat ustrelil proti ministrskim klopem.

Več oseb, tako poslancev kot urad-

nikov zbornice, ki so bili v zbornici, kakor tudi ljudje v neposredni bližini napadalca, ki so postali pozorni vsled prvega strela, je opazovalo napadalca, ko je izprožil ostale tri strele. Po izpovedbi teh prič, je napadalec orožje izprožil tudi v petič, a je odpovedala patrona. Da mu ni takoj po prvem strelu nihče zabranil streljati nadalje, je vzrok ta, da je napadalec naglo streljal in da so bile vse osebe okoli njega preveč presenečene. Nato pa je takoj več oseb planilo na napadalca ter mu iztrgalo revolver.

Neposredno pred streli sta dijaka Franc Binder in Jožef Kirchweyer, ki sta sedela pred napadalcem v drugi galeriji, opazila, kako je bil razburjen. Videla sta ga v momentu napada in čula klicati obenem: »Živel socializem!«, vzklik, ki jima je ostal v spominu zaradi jezikovno nepravilne izreke. O tem vzkliku se sicer izpovedbe ostalih prič križajo, vendar pa je izpovedal napadalec, da je pristaš socialne demokracije.

Pri takojšnjem zaslišanju je napadalec izpovedal, da je 24 letni mizarski pomočnik Nikolaj Njeguš iz Šibenika, da je socialni demokrat in da je zato streljal proti justičnemu ministru, ker ga je jezilo, da se je minister med govorom poslanca dr. Adlerja vsebinsi tega govora smejal.

Sodna komisija je dognala, da so kroglice zadele v bližino sedeža justičnega ministra, deloma pa v tribune referenta, stenografa in predsedstva. Ena kroglica je zadela ministrski klopi ter prebila prvo steno, padla na tla ter odskočila v neko ložo prve galerije, kjer so jo pozneje našli.

Brezdvomno je, da je napadalec vse strele nameril proti predsedniški tribuni, in da je meril na justičnega ministra in da je pripisati le srečnemu slučaju, ako ni bil izmed številnih oseb pred in za estrado nihče ranjen.

Po izpovedbi izvedencev bi oddani streli v daljavi 18 metrov z ozirom na konstrukcijo rabljenega revolverja učinkovali smrtno.

Obtoženec je izpovedal pri prvem zaslišanju v uradu policijskega ravnateljstva, da je streljal na justičnega ministra v nameri, usmrtiti ga. Tudi pred preiskovalnim sodnikom je priznal, da je streljal petkrat na justičnega ministra v jezi, ker se je smejal dr. Adlerju, ter da je pri tem zaklical: »Živel socializem!« Izrečno je izpovedal, da je hotel ministra zadeti, in sicer ne samo raniti, temveč usmrtiti ter

je pristavil, da mu je pri tem šinila v glavo misel: »Ako se smeje nad takimi stvarmi, se ne bo več smejal; ustrelil ga bom!«

Iz izpovedbe justičnega ministra in oseb, ki so bile tedaj v njegovi bližini, je razvidno, da je minister v trenutku napada sedel naslonjen na svoj sedež, medtem ko je neposredno prej govoril s posl. Primavesijem o zadevi, ki ni bila v nikaki zvezi z govorom dr. Adlerja. Ob istem času je bil na ministrskih klopah samo dva sedeža od justičnega ministra oddaljen edino tedanji naučni minister grof Stürgkh v pogovoru z poslancem dr. Dinghoferjem, ki je stal pred njim. Na predsedniškem mestu je bil podpredsednik Karel Jukel. V neposredni bližini ministrskih klopi so sedeli uradniki zbornice, sekcijski svetnik dr. Kowy, ravnatelj državnozbornskega stenografskega urada vladni svetnik Fleischner in njegov namestnik ces. svetnik dr. Broch. Vse te osebe so bile vsled strelcev istotako v nevarnosti kot justični minister.

Nikolaj Njeguš je sin 22. maja 1899. v Šibeniku umrlega gostilničarja Jova Njeguša. Njegova mati Marija Njeguš je vodila po smrti soproga gostilno dalje v imenu svojih otrok do zadnjega časa, ko se je preselila v Reko in poprej prodala podjetje v Šibeniku ter skupiček razdelila med otroke. Nikolaj Njeguš, ki ima osem bratov in sestra, je dobil svoj delež letos v juliju, in sicer 3390 K, ki jih je naložil v hranilnici v Šibeniku.

Vojake je služil pri 22. pešpolku v Splitu od 1. oktobra 1907 do 5. septembra 1910 ter postal korporal že prvo leto. Kakor je sam izpovedal, se je že v vojaških letih pričel pečati z socialno-demokraškimi idejami, ki so ga tako navdušile, da se je kot aktivni vojak udeležil socialno-demokraških demonstracij, za kar je bil v jeseni leta 1909. od vojaškega poveljstva kaznovan. Ko se je septembra 1910. povrnil od vojakov v Šibenik, si je nadalje služil kruh kot mizarski pomočnik ter razvil živahno politično delavnost kot agitator socialno-demokraške stranke. Udeleževal se je vneta socialno-demokraških shodov in političnih diskuzij in je bil sodelujoč član v raznih organizacijah socialno-demokraško mislečega delavstva, zlasti pred kratkim v Šibeniku ustanovljene krajevne skupine splošne zveze lesnih delavcev.

Njeguša se slika kot razburljivega, trdovratnega človeka. Še pred vojaško službo je prišel večkrat v konflikt s

LISTEK.

Mihajil Vasiljevič Lomonosov.

(1711 21./11. 1911).

Dne 21. listopada je Rusija obhajala velik narodni in kulturni praznik — dvestoletnico po rojstvu prvega ruskega učenjaka Mihajila Vasiljeviča Lomonosova. Življenjepis Lomonosova navadno poudarjajo, da se je porodil iz preproste družine in hkrati s pesnikom Nekrasovom ponavljajo.

»Kak arhangelski mužik
Po svojej i Božjej volji
Stal razumen i velik.«

In v resnici Lomonosov se je poročil iz zelo nizkega rodu — njegov oče je bil navaden ribič — in v kljub vsem svojim velikim zaslugam ni naredil nobene karijere, kakor na pr. Menšikov za Petra I., Potemkin in Orlov za Katarino II., Arakčejev za Aleksandra I., Pavlovič za Nikolaja I. itd.

Lomonosov je prvi in največji ruski učenjak. Kot mladenič je prišel v Moskvo, izpočetka je obiskoval pomorsko šolo, potem duhovno akademijo in kmalu je nase obrnil pozornost s svojimi izvanrednimi zmožnostmi. Ko je dovršil študije na Ruskem, bil je poslan v tujino, da izpopolni svoje znanje.

Tudi v tujini je presenetil svoje učitelje po svoji nadarjenosti. Vrnivši se v Rusijo, kmalu je dobil pravico predavati to, česar se je naučil pri inostranskih učenjakihi.

Lomonosov se je celo svoje življenje boril proti Nemcem, ki so ob njegovem času bili poklicani v Rusijo, da tam širijo znanstvo, in ki so mislili, da imajo vso vedo na Ruskem v najemu; zato niso pustili ruskih ljudij pečati se z znanstvom.

Vedni prepir Lomonosova z Nemci, ki so zasedli celo rusko akademijo, je Lomonosova tako razdražil, da je včasih izgubil oblast nad seboj. Nekoč se je zelo sprl z Nemcem Winshelmom. Akademiki, rojaki Winshelmovi so doslegli to, da je bil Lomonosov postavljen pred sodišče, ki ga je obsodilo k smrti ali pa po potu milosti k telesni kazni in k izgubi službe. Le-to strogo obsodbo je carica Elizabeta izpremenila tako, da je Lomonosov moral prositi odpuščanja razžaljenih Nemcev in ni se mu izplačala celega pol leta službe. Kjer so le mogli, so nemški profesorji Lomonosovu škodovali ter so ga preganjali. In zakaj? Zato, ker se je drznil znanstvo postaviti na rusko podlago in ga storiti vobče dostopnim vsem Rusom.

V ti borbi zoper ošabne Nemce je Lomonosova podpiral slavni ruski grof Iv. Ivanovič Šuvalov, toda tudi on ni

mogel pozabiti, da je Lomonosov nizkega rodu, in zato ga ni podpiral tako, kakor bi bil mogel.

A končno je vendarle genij Lomonosova zmagal in tako je Lomonosov postal prvi širitelj znanstva v Rusiji.

Ako premočimo delovanje Lomonosova, tega giganta misli in njegovo znanstveno tvorbo, moramo občudovati njegovo vseobsežno znanje.

Lomonosov je stvoril ruski književni jezik; on je dal Rusom slovnico, ki je bila do njegove dobe še nedostatno proučena in znanstveno preiskana. Lomonosov je položil temelj znanstvenemu proučevanju ruske zgodovine; on pa je bil tudi prvi ruski pesnik, ki je že takrat pel v tako lepih verzih, da se mora čitatelj res čuditi. Njegove verzje je mojstrsko dovršil Puškin, tako da nimajo enakih v svetovni književnosti.

Ze to-le delovanje bi zadostovalo, da se ime Lomonosova za vse čase ohrani v ruskem narodu. Toda on je storil še več. Lomonosov se je odlikoval tudi v prirodnoznanstvu. V nauku o elektriki je bil Lomonosov spreten, popolnoma samostalen sorbitelj Franklinov. V nauku o tehtnici kot kemičnem merilu je za 50 let pretekel slavnega Lavoisierja. V zakonu o ohranitvi energije je Lomonosov za 100 let pretekel Mayerja. V teoriji o zračnih tokih je nadkrilil Humboldta.

Kakšna imena! Ona se dosedaj s spoštovanjem in s hvaležnostjo izrekajo na celem Zapadu, ali veliki ruski učenjak, ki je nadkrilil in prekosi le-te inostrance, malo da ni izgubil svoje skromne službe pri ruski znanstveni akademiji.

Zelo ginljive so besede, ki jih je Lomonosov izpregovoril pred smrtjo svojemu prijatelju Stelinu: »Vidim, da moram umreti in mirno gledam smrti v obraz. Samo žal mi je, da nisem mogel izvršiti vsega tega, kar sem nameraval storiti v korist svoji domovini, v povzdigo znanstva in slavo naše akademije. Sedaj h koncu svojega življenja žalibog vidim, da vse moje koriste namere izginejo obenem z menoj.«

In te preroške besede Lomonosova so se izpolnile. Vsa njegova borba je bila zaman. Nemci so po njegovi smrti zopet prišli k nadvladi v ruski vedi in rusko znanstvo je dolgo vrsto let bilo zopet v babilonski sužnosti — ako ne v fiktivni, tedaj vsaj v moralni sužnosti pri inozemcih.

Ruska veda je sicer v zadnjem času zelo napredovala, a ne gre še sedaj po Lomonosovskem, to je samobitnem potu. Še sedaj se uklanja pred Zapadom. Samobitna ruska znanstvena ideja še danes ni tako napredovala, kakor si je želel »arhangelski mužik« — Lomonosov. — gl —

kazenskim zakonom. V starosti 19 let je bil kaznovan s tridnevni zaporom, ker je udaril nekega svojega nasprotnika. Leto pozneje je bil ovađen zaradi nevarne grožnje, a je bilo sodno postopanje proti njemu ustavljeno ter je bil kaznovan le z enodnevnim zaporom, ker so našli pri njem trioglato ostro brušeno pilo, takozvano triangulo. 21. aprila 1907. je javno na cesti psoval šibeniškega župana ter mu grozil, da ga bo uničil, ker je bil od občinskega urada nekaj dni prej obsojen v zapor. Zaradi te grožnje je predsedal en mesec v težki ječi. Ze takrat se ga je označilo kot nemirnega, k ekscesom nagnjenega človeka. Kmalu pozneje je bil zaradi pomanjkljivih dokazov oproščen, da je v družbi drugih zlobno poškodoval vrtna vrata katoliškega župnišča v Šibeniku in trte na vrtu. Leta 1911. je bil dvakrat kaznovan z malimi denarnimi globami zaradi prepovedane kolportaje.

Letos v poletju je dvignil denar iz hranilnice, šel na potovanje na Hrvaško in v Srbijo ter zapravil v Zagrebu nad 2000 kron, kot izpovedujejo njegovi znanci. Ker mu je zmanjkalo denarja, je bil septembra iz Zagreba preko Reke poslan po odgonu v domovino. V Šibeniku je vstopil pri mizarskem mojstru Mariju Bagnolo v delo, a kmalu odšel brez odgovora v Split, kjer se je seznanil z narednikom 22. pešpolka Andrejem Bajlo. Ta je na njegovo priporočilo zamenjal svoj ameriški revolver z njegovim navadnim, ki ga je vedno nosil brez orožnega lista. Njeguš je nato kupil 25 patronov v isti trgovini, kjer je kupil Bajlo svoj revolver.

V noči 1. oktobra se je odpeljal v Zader, 2. oktobra v Trst in od tu naravnost na Dunaj. Z Dunaja je poslal 4. oktobra, torej dan pred napadom, pet fotografij v rekomandiranih pismih svoji materi, bratu Petru Njegušu, svojim sestram Cviti Njeguši in Jovanki Merlak, ter končno tudi svojem prijatelju in somišljeniku Ivo Baljkašu. Fotografijam niso bila priložena nobena pisma ter so imela samo na zadnji strani poslovilne pozdrave.

Njeguš je dvignil v Šibeniku ves svoj denar, ki mu je še ostal. V torek 3. oktobra je prišel na Dunaj ter prenočil v hotelu »Riva«, drugo dopoldne pa šel v pisarno lesnih delavcev v petem okraju, Margaretenstrasse št. 112, da bi dobil tamkaj uradnika Jožefa Paulina, s katerim se je Njeguš seznanil novembra 1909. v Šibeniku, kamor je prišel Paulin ustanoviti skupino omejenih zvez. Akoravno se ga Paulin ni spominjal, ga je prijazno sprejel ter prebil večer istega dne z njim skupaj v nekem dalmatinskem vinotoču.

Ta večer 4. oktobra sta se pogovarjala o otvoritvi parlamenta prihodnjega dne ter je Njeguš vprašal Paulina, ali bi mogel preskrbeti vstop na galerijo. Paulin mu je odgovoril, da bo še isti večer govoril s socialno-demokratskim poslancem Widholzem ter je obljubil Njegušu, da bo tega poslanca naprosil za dve vstopnici, kar je tudi storil. Dobil je od Widholza dve vstopnici za drugo galerijsko zbornico, šel iskati drugo jutro Njeguša v hotel, razkazoval mu po mestu zanimivosti ter ga končno peljal v parlament, kjer sta šla na odkazana sedeža.

Paulin je obtožencu pojasnil situacijo v zbornici ter mu povedal imena posameznih oseb. Mogoče je, da mu je pokazal tudi justičnega ministra. Med govorom dr. Adlerja je zapustil Paulin svoj sedež, ker ni na njem govornika dobro razumel ter poiskal v sredi galerije primernejši prostor. Pozval je tudi Njeguša, naj zamenja prostor, a ta mu je odgovoril, da itak ne razume dobro nemško, da se mu pa dopadejo kretnje govornika.

Njeguš trdi, da je govor posl. dr. Adlerja, ki se je pečal z dunajskimi demonstracijami z dne 17. septembra 1911, z velikim zanimanjem zasledoval in se veselil, da se nazori govornika popolnoma strinjajo z njegovimi. V teku govora je nato Njeguš izvršil opisani čin.

Ne more se dognati, ali je sklep k napadu v Njegušu trenutno dozorel, ali pa se je pripeljal na Dunaj z namenom, izvršiti napad. Tako sorodniki, kakor tudi več drugih oseb, ki ga poznajo dalje časa, so izpovedali v teku preiskave o njegovem življenju, duševnem razvoju in obnašanju podatke, ki so v zvezi z dejstvom, da je bil njegov umrlj oče alkoholik, kar je dalo povod sodno zdravniški preiskavi duševnega stanja Njeguša.

Psihiatri so izjavili, da je Njeguša sicer vsled podedovanih lastnosti in celega miljeja, iz katerega je izšel, smatrati za etično defektnega in nagnjenega k nasilnostim, nikakor pa ne za duševno bolnega v nobeni smeri, niti momentano ob času napada.

Za obrtnike.

Izvanredni občni zbor »Obrtne kreditne zadruge« se je vršil v nedeljo dopoldne ob 10. uri v »Rokodelskem domu«. Udeležba je bila izvanredno številna. Zborovanja se je udeležil tudi gosp. ravnatelj obrtno-pospeševalnega urada inženir Remec. Glavna točka dnevnega reda je bila prememba pravil. Predsednik gosp. Ogrin je otvoril zborovanje ter poudarjal važnost spremembe zadruških pravil po zgledu vzornih pravil, ki jih je izdal oddelek za obrtni kredit pri centralnem obrtno-pospeševalnem uradu na Dunaju. G. Kreger je nato poročal, kako je prišlo do tega, da hoče »Obrtna kreditna zadruga« spremeniti pravila po vzornih pravilih. Bistveno se itak nova pravila krijejo s starimi. Glavno je v novih pravilih, da se morajo deleži dvigniti na višjo postavko. Sedanji deleži so po 100 kron, po novih pravilih morajo znašati vsaj 200, še bolje bi bilo, ako bi se dvignili na 300 kron. S tem bo podlaga zadrugi trdnjša in se zboljša kredit zadruge. Bistvena razlika med novimi pravili in starimi pa je v določilih o upravnem in nadzorstvenem odboru. Po novih pravilih bo imel veliko večje pravice nadzorstveni odbor kot pa dosedaj. Upravni odbor ne bo mogel tako prosto delovati nego sedaj, večkrat bodo sklepi upravnega odbora odvisni od sklepov nadzorstvenega odbora. Zato je pa število odbornikov nadzorstvenega odbora ravnotako močno kot upravnega odbora. Ako bo član upravnega odbora potreboval kredita, bo o tem moral sklepati nadzorstveni odbor, in le ta sme skleniti, ali se dovoli dotičnemu upravni odborniku kredit ali ne. Ako bo pa kak član nadzorstvenega odbora potreboval kredita, bo o tem sklepala posebna, od občnega zbora izvoljena presojevalna komisija treh članov. Ako bo ta komisija privolila, se bo dotičnemu odborniku nadzorstvenega odbora smelo dati kredit, ako pa bo komisija odklonila, upravni odbor ne bo smel dati dotičnemu odborniku kredita. Torej je nadzorstvo po novih vzornih pravilih popolnejše in natančnejše, kar je ravno dobro. Število odbornikov upravnega in nadziralnega odbora naj se določi po šest. Deleži naj se zvišajo vsaj na 200 kron. Dodatna vsota k sedanjim deležem se lahko plačuje v mesečnih obrokih. Velikega pomena za obrtno kreditno zadruge bo tudi centralni kreditni zavod, ki se bo osnoval. Predlogo o tej zadevi je vlada predložila pred kratkim državnemu zboru. Deležna more biti zadruga dobrot nameravanega centralnega obrtnega kreditnega zavoda le, ako se pravila spremene po vzornih pravilih. Konečno je priporočal govornik, naj obrtniki vsak v svojih krogih pridno agitirajo za obrtno kreditno zadruge.

Nato je tajnik »Združne zveze« g. Kralj temeljito razložil razliko med novimi in starimi pravili. Razložil je tudi pomen omejene in neomejene zaveze zadrug in prebral vse določbe pravil, ki se razlikujejo od sedanjih pravil obrtno-kreditne zadruge. Razvila se je potem živahna debata, katere so se udeležili gg. Pust Franc, Jerin, Černe, Zorc, Ložar in Stare. Vsi govorniki so z zadovoljstvom poudarjali, da je prav, da se nadzorstvo pri zadrugi spopolni. G. Ložar je pa še posebno poudarjal in priporočal, naj se obrtniki pogosteje poslužujejo obrtne kreditne zadruge in naj si pri zadruzi pridobije tekoči račun, da tako njihove račune lahko zadruga inkasira.

Gosp. Ložar je poudarjal, da to govori iz lastne skušnje; poskusil je in se mu je izborno obneslo.

Nato se je soglasno odobrila prememba pravil po vzornih v celoti. Načelniku se je pa naročilo, da vse potrebno ukrene, da se nova pravila v najkrajšem času registrirajo in da se skliče v najkrajšem času izvanredni občni zbor, na katerem se bo volil upravni in nadzorstveni odbor ter presojevalna komisija.

Državni zbor.

Podaljšanje začasnega poslovnika.

V včerajšnji seji je zbornica podaljšala za dobo enega leta začasni poslovnik, ki je zdaj že v veljavi dve leti. Podaljšanje poslovnika je bilo sklenjeno z veliko večino.

Iz odsekov.

Odsek državnih uslužbencev je razpravljal o poročilu pododseka glede na pogodbene uradnike. Vladni zastopnik baron Fries je izjavil, da vlada istočasno, ko predloži službeno pragmatiko, naznani, kako da namerava zboljšati položaj ostalim kategorijam državnih uslužbencev.

Draginski odsek je razpravljal o znižanju tarifov za mleko in odobril pododsekov predloge.

Socialno politični odsek je razpravljal o vladni predlogi glede na uporabo otrok in žena po rudnikih.

Gosposka zbornica črta nadvojvoda Ferdinanda Kar'a iz imenika gosposke zbornice.

Začetkom včerajšnje seje je naznanil predsednik knez Windischgrätz, da je došel dopis, s katerim se javlja, da je nadvojvoda Ferdinand Karel odložil svojo čast. Predsednik je naznanil, da je pustil črtati nadvojvoda iz imenika gosposke zbornice. Ko so se predstavili novi ministri, je gosposka zbornica odobrila tri s Srbijo sklenjene pogodbe (poročevalec baron Schweig) glede na konzulate, pravno pomoč in zapuščine, nato pa sklenila postavbe o kazenskem pravu mladoletnih in o vzgoji mladine (poročevalec dr. Baernreither).

Spravna pogajanja med Rusini in Poljaki.

Včeraj popoldne so se pričela na Dunaju pravna pogajanja med Poljaki in Rusini. Pogajata se predsedstvi »Poljskega kola« in »Ukrajinskega kluba«. Rusini zahtevajo 1. 31 odstotkov vseh galiških deželnozborskih mandatov, 2. rusinsko kurijo gališkega deželnega zbora, 3. tri rusinske deželne odbornike, 4. narodno omejene volilne okraje, 5. dosedanji virilisti gališkega deželnega zbora ostanejo, 6. ustanovitve nadomestne kmečke kurije z izključitvijo splošne volilne pravice, 7. število kmečkih poslancev naj se pomnoži na 88, 8. volilni red se ne potrdi, 9. pluralni volilni način se ne izvede, 10. rusinski mandati se razdele primerno v kurije in se ne izvzame veleposestvo in mestna kurija.

Dve državnozborski volitvi v Galiciji.

V Drohobyczu je bil izvoljen s 5221 glasovi dr. Natan Löwenstein. V 23. gališkem volilnem okraju (Zloczow) je bil izvoljen divjak Henrik Reizes.

Sir Greyev govor.

Ves svet je napeto pričakoval, kaj angleški državni tajnik za zunanje zadeve v angleški spodnji zbornici ponedeljek dne 27. t. m. pove in kako pojasni angleškonemški konflikt ob priliki nemško-francoskih pogajanj zaradi Maroka.

Sir Grey je govoril in zdaj se pišejo obširni komentarji.

Kaj je o tem govoru soditi?

Prvič bo vsak s lahkoto opazil, da je govor zelo hladen in da ni o resnični priskrnosti najti v njem veliko sledi; ako nekateri listi naglašajo, da se jim govor zdi nasproti Nemčiji prijazen, pač ne pomislijo, da gre zgolj za konvencionalno obliko.

Nasprotno je tendenca sir Greyeva govora naperjena vsa proti Nemčiji; spretno prikrito, zato pa tem efektnejše za poznavalca, očita angleški državnik Nemčiji agresivno politiko in ji očita, da ni dala glede svojih namenov, ko je poslala v Agadir križarko, zadostnih pojasnil. V tem oziru so sir Greyeva izvajanja v naravnost kričečem nasprotju s tem, kar je v tej zadevi povedal nemški državni tajnik von Kiderlen-Wächter v budgetnem odseku nemškega državnega zbora. Kiderlen je trdil, da je bila Anglija o nemških namenih popolnoma informirana, sir Grey pa pravi, da ne. Kakor sir Grey celo zadevo slika, je Nemčija res šele na angleško grožnjo opustila vsako osvajaško misel glede Maroka in tudi svoje zahteve glede rekompensacij v Kongu reducirala, čeprav formalno nikoli ni pripoznala, da francosko-nemška pogajanja Anglijo kaj brigajo.

Sir Grey je nadalje, kakor da bi se hotel iz Nemčije ponorčevati, izjavil, da je Francija kljub temu, da se je pogajala edinole z Nemčijo in sta obe stranki sklenili varovati najstrožjo tajnost, Anglijo o pogajanjih vseskozi in v vseh štadijih informirala.

Potem sir Grey nikakor ni tajil, da je bila Anglija na boj pripravljena. Sicer je govoril o »političnem alkoholizmu«, namigavajoč na različne govore, časniške vesti in podrobnosti o vojnih pripravah v preteklem poletju, a ni prav nič določno povedal, v čem je ta »politični alkoholizem« obstojal. Ne ene besede in stavka ni v sir Greyevem govoru, ki bi dementiral vojno nevarnost, ki je obstojala v mesecih juliju, avgustu in septembru med Anglijo in Nemčijo.

Sir Grey je sicer poudarjal potrebo prijateljstva z Nemčijo, toda ta izjava naravnost izgne pričo ostalih, v katerih je res z veliko priskrnostjo in odločnim poudarkom naglašal potrebo, da Anglija zvesto podpira svoja dosežanja prijatelja, Francijo in Rusijo.

Zbornica je temu pasusu najbolj pritrjevala. Sir Grey je sicer izjavil, da ne obstojajo med temi tremi državami nobene tajne konvencije kakor ona iz leta 1904., ki se je te dni objavila, tudi je dejal, da Anglija nikoli ne bi podpirala kake agresivne politike proti Nemčiji, odločno pa je dal razumeti, da bo Anglija vsikdar, kadar bi Nemčija nastopila agresivno, stala svojima prijateljcama na strani. Pri tem je najbolj to važno, da je Anglija zdaj prvič izjavila, da stoji njene prijateljske dolžnosti nasproti Rusiji in isti stopnji, kakor one nasproti Franciji. Mislimo, da bo ta pasus v sir Greyevem govoru Nemce najbolj spekel.

Končno, sir Grey je namigaval, da Nemčija zopet namerava nove dreadnoughte graditi — ergo jih bo tudi Anglija. Anglija sicer ne stoji Nemčiji na poti in ji nikakor ne brani si novih kolonij pridobivati, toda to hoče Anglija, da se nikjer na svetu ne sme nič ukreniti, kar je proti angleškemu interesom, ne da bi se Anglija oglasila. Kaj pa je vse v angleškem interesu?

Nam se zdi, da sir Greyev govor razmerja med Anglijo in Nemčijo ni prav nič izboljšal. Nekateri nemški listi se sicer trudijo ga v prijaznem zmislu tolmačiti, ker si ne upajo niti misliti na možnost, da med tema dvema državama izbruhne vojska, ki bi mogla pomeniti konec nemške supremacije. Pa kaj pomaga samega sebe varati? Anglija in Nemčija si stojita na svetovnem trgu nasproti kot dve konkurentinji, ki sta drug drugi tako nevarni, da se bosta morali med seboj za življenje in smrt pomeriti. Ena mora podleči. Angleška diplomacija je s staro spretnostjo in pretkanostjo Nemčijo izolirala. Le še mi stojimo na njeni strani. Na kateri strani pa je boljše biti, tega danes z mirno vestjo res ne more nobeden za gotovo reči. Zlasti ni gotovo, kako globoko sega prijateljstvo med Anglijo in Rusijo in koliko je v resnici vredno. Pa pustimo uganjanja. Politični mednarodni horizont je zelo oblačen. Treba nam je biti na straži.

Italijansko-turška vojska.

Ali so Lahí zmagali ali ne?

Zadnje dni se poroča o laških zmagah pri Tripolisu. Če so Lahí res zmagali, se za gotovo ne ve, ker je svet zdaj navezan zgolj na laška poročila. Sicer pa, če so tudi Lahí zmagali, se svoje zmage preveč ne morejo veseliti, še manj se pa zamorejo ponašati z njo. Arabci so se namreč razkropili obdelovati polja, ko jih obdelajo, se vrnejo, kakor upajo Turki, nazaj na bojišče. Kakor pa poroča »Ikdām«, se nadaljujejo boji pri Tripolisu in so Italijani v mestu zaprti. Laški poizkus zopet osvojiti utrdbo Henni, se je izjalovil. Lahí da so se morali umakniti z velikimi izgubami. Turki so vjeli 80 Lahov, med njimi štiri častnike. Lahí pošiljajo v Afriko strašno veliko vojakov. Ko se bo nahajala 6. divizija v Afriki, bodo imeli Lahí na bojišču 92 bataljonov, tako da bo v Afriki 115.000 do 120.000 vojakov. Poleg Caneva je zdaj v Afriki sedem »generalnih poročnikov in 16 generalnih majorjev. Lahí pospešujejo z vso močjo naseljevanje v Afriki in zagotavljajo, da bodo gradili Lahí nove železniške proge. Veliki so pa tudi laški izdatki za afrikanstvo pustolovstvo. Tistih 57 milijonov preostankov so že porabili in ministrski svet išče novih denarnih virov.

Premestitev turških oblastj v Tripolitaniji.

Iz Carigrada se poroča: Ker so Turki še dejansko gospodarji Tripolitanije, izvzame nekaterih točk ob tripoliškem obrežju, je sklenila turška vlada, da dokler Lahí ne bodo prisiljeni zapustiti Tripolisa, prenese sedež vilajeta v Sian ali pa v kak drug kraj in da naprosi velevlasti, naj sedeže konzulatov začasno premeste.

Italija je opustila blokado Dardanel.

»Ikdām« poroča, da je ruski poslanik 27. t. m. izročil velikemu vezirju odgovor laške vlade, ki želi opustiti vso akcijo v Dardanelih. Ruski poslanik je priporočal Turčiji, naj se prične pogajati glede tripoliškega vprašanja. Rusija glede blokade Dardanel ni izdala nobene note, marveč so se vršili zgolj dogovori, vsled katerih Rusija upa, da bo Italija spoštovala svobodo Dardanel. Če se Italija vzdrži vseh sovražnosti v turških vodah, je seveda drugo vprašanje. Glede na blokado Dardanel soglašajo z Rusijo vse velevlasti. Iz Pariza se poroča, da se Francija brezdvomno pridruži ruski vladi in se Italija naprosi, da naj opusti blokado Dardanel. Turški vladni krogi sodijo, da je izključena blokada Dardanel. Vkljub temu je pa Turčija pripravljena na najskrajnejši odpor. Iz Bel-

ruta se poroča, da so zopet opazili v bližini obrežja laške vojne ladje. Potrjuje se, da se je pripeljala ponoči 27. t. m. v pristanišče neka laška torpedovka, k je menjala signale s francoskim parnikom »Gambetta«. Sodiijo, da namerava Italija blokirati Beirut. V Solunu pa še vedno računajo z možnostjo, da napadejo Lahi utrdbi pri Haraurnu. Pod orožje so pozvali vse ženijske rezerviste.

Demonstracije v R'mu.

Dne 27. t. m. zvečer so priredili di-jaki pred uredništvom socialističnega »Avantija« viharne demonstracije. Di-jaki so kričali: »Abasso!«, trgali in se-žigali posamezne liste. Dijaki in »Avan-tijevi« uredniki so se tudi stopili. S te-žavo je pomirila policija demonstran-te. Ranjenih je bilo več policistov in dijakov.

Občinske volitve na Jesenicah.

Naši agitacijski lokali za občinske volitve, ki se vrše v nedeljo 3. decem-bra, so pri gg. Tancarju, Hrovatu in Rožmanu. Kdor bi ne imel še glasov-nice popisane, jo tam lahko popiše. Ne kažite glasovnic nasprotnikom!

Socialno-demokratska »Zarja« ble-beta o kompromisu, ki naj bi ga skle-nila naša stranka s Pongratzom. Naša stranka nima nikakega kompromisa. Pongratz je kar na svojo pest celo vrsto naših kandidatov sprejel na svojo listo. Naš boj velja Pongratzu in njegovi stranki. Ne prepisujte kandidatov s Pongratzove liste, ampak z naših belo-modro-rdečih, za podobčine pa z zele-nih listkov! Naši kandidati ostanejo isti, kakor so bili prvotno natisnjeni zadnjo soboto.

Gospodarska, ali pravzaprav Pon-gratzova stranka, ni resna stranka. Pongratz jo imenuje na Savi savsko gos-podarsko stranko, na Jesenicah pa je-seniško stranko. Drugi teden pa ne bo ne savske, ne jeseniške gospodarske stranke. Pongratz se hoče z ljudmi sa-mo igrati. Može pa sodijo v Slovensko Ljudsko Stranko, ki ostane! Zato bo-mo volili moše S. L. S., da se zopet en-krat začne pošteno gospodarsko delo v jeseniški občini!

Izpred goriškega porotnega sodišča.

Gorica, 28. novembra.

Včeraj se je začelo v Gorici jesen-sko porotno zasedanje. Prvi je sedel na zatožni klopi neki Valentin Toma-sin iz Platišča v slovenski Benčiji. Ob-toženec, star 49 let, je delal na Kanalskem. Bil je star pohotnež, pred kate-rim ni bila varna nobena ženska. Naj-prej je v Batah napadel neko 42 letno M. Bernik, ki jo je rešil kmet Berlot. V Kanalu je napadel 43 letno Terezijo Je-linšek. Posrečilo se ji je, da je ušla. Dalje je napadel v Kostanjevici nad Kanalom Heleno Peternel ter ravnotam 16 letno P. Blažičevo. Obakrat se mu je namera ponesrečila. Obsojen je bil na dve leti težke ječe, poostrene s postom in trdim ležiščem vsake tri me-sece. Po prestani kazni se izžene iz vseh avstrijskih dežel. Razprava je končala šele ob 10. uri zvečer. — Da-nes jutraj se je začela razprava proti Alojziju Fantuzziju, ki je na goriški sodnji streljal na dr. Battigija, kakor smo svojčas že poročali. Obenem je ob-tožen tudi Angelj Braulin, češ da je Fantuzzija k činu nagovarjal. Oba se zagovarjata prav spretno. Fantuzzi tr-di, da se prav nič ne zave, da bi bil kaj storil. Ima hudo živčno bolezen, ki po-vzroča, da se včasih popolnoma nič ne zave. Poleg tega je tisti dan izpil 15 če-rtl litra vina in poldrugo steklenico pelinkovca. Zdravniška izvedenca pa pravi, da se je Fantuzzi moral zave-dati svojega čina. Razsodba se proglasi šele okrog polnoči.

Izpred lukajšnjega porotnega sodišča.

Zloben požigalec. Jože Jančar, 38 let star, posestnika sin iz Zahriba v litij-skem okraju, je med domačimi znan kot maščevalen in zloben človek. Neko ne-deljo meseca junija se je Jančar začel v Brdajsovi gostilni na Savi pripraviti. Gostilničar Leopold Brdajs ga je za-radi tega posvaril, nakar se je Jančar iz gostilne odstranil z grožnjo, da mu bode nočoj posvetil. Umevno je, da se je gostilničar te grožnje ustrašil, zlasti ker mu je bilo znano, da je že lanske leto v Hrastju in Potoku zapalil Fran-cetu Škrabajnu in Jakobu Opečku ne-kaj slame ter slučajno ni takrat nastal večji požar. Ker se takrat Jančarju ni moglo hudodelski namen dokazati, je bil zaradi prestopka zoper varnost tu-je lastnine pri litijškem sodišču kaz-novan. Brdajs je stopil za obdolžencem in ko je prišel do svojega poda, je vi-del, da je Jančar izvelkel žepa svo-tega telovnika vžigalce, ko je pa za-

pazil Brdajsa, je pa zbežal. Dne 13. av-gusta t. l. se je Jančar pričel pa kre-gati k sosedu Blažu Ožini v Cirkuže zavoljo nekega skupnega vrelca. Oži-novi so ga skušali spraviti iz hiše, ker pa na razno pomirljivo prigovarjanje le ni hotel iti, so ga postavili pod kap. Gospodinja Marija Ožina, kateri je bila obdolženčeva zlobnost znana, je šla za njim, boječa se, da bi pri hiši kaj na-pravil. Ko je prišla do hleva, je videla Jančarja pri domači zalogi z gorečo žvepljenko v roki. V tem je pa že začel njen mož vpiti, ki je šel tudi za njim, da gorita borovca koncem plota, ki obdaja domovje. Posrečilo se je po-sestniku Blažu Ožini in njegovemu si-nu borovce pogasiti, predno je ogenj segel na plot, pa tudi v zalogi so bile suhe veje že osmodene. Nevarnost za Ožinovo domovanje je bila tem večja, ker je bila takrat velika suša in bi bilo vse vpepljeno, da niso domači pravo-časno ogenj pogasili. Jančar ne taji za-žiga omenjenih borovcev ter se zago-varja, da sta ga ovirala pri paši. Da bi bil zažgal zalogo, trdi, da se na to ne spominja. Istotako trdi o grožnji na-pram Brdajsu. Nekateri smatrajo ob-dolženca za slabomnega. Po zdravniški preiskavi njegovega duševnega stan-ja je pa dognano, da ni slaboumen, marveč v vzgoji zanemarjen ter vdan žganjepitju.

Porotniki so vprašanje o zažigu zanikali, pritrdili pa vprašanju o kriv-di hudodelstva javnega nasilstva po nevarnem pretenju in prestopka zoper tujo lastnino, vsled česar je bil Jančar obsojen na pet mesecev težke ječe, po-ostrene z enim postom in trdim leži-ščem vsakih 14 dni.

Iz maščevanja zažgal. Anton Kranjc, 36 let star, rojen v Purgu na Štajerskem, pristojen v Preserje, dni-nar na Vrhniki, je bil jezen na Josipa Lenarčiča, veleposestnika na Vrhniki, ker ga je letošnje poletje z njegovim pohištvom vred postavil na cesto. Skle-nil je, da se vsled tega maščuje na ka-terisikoli način. In res, dne 7. septem-bra t. l. švignil je ogenj iz Lenarčiče-vega kozolca, ki ga je požar popolnoma uničil. Po mnenju izvedencev znaša vsled požarja povzročena škoda 10.070 kron, kar je umevno, ker so bile pod kozolcem naložene deske ter razno pol-jedelsko orodje in v kozolecu razni poljski pridečki. Škoda je le z malo za-varovalnino pokrita. Požar je pa tudi napravil sosedu Antonu Kobalu, kate-remu je bilo osmojeno sadno drevje, po izreku cenilcev najmanj 91 K škode. Ta zločin je bil Kranjcu po pričah do-cela dokazan; kajti priča Rosenwirt pravi, da je videl ob času, ko je izbruh-nil požar, skočiti nekega človeka s ko-zolca. Rosenwirt ga je ujel in spoznal v njem Kranjca, ki pa mu je potem zo-pet ušel. Priči Franciška Tišler in Ivana Hrovatin pa pravita, da je obdol-ženec kakih 10 minut pred nastalim požarom odšel iz njune gostilne, nada-lje potrdi tudi priča Marija Petrovčič, da ga je okoli pol 9. ure srečala na poti v Verd. Pa tudi Kranjc priznava, da je zanelil požar. — Porotniki so potrdili na stavljeno vprašanje, da je Kranjc kriv požiga, nakar je bil obsojen na 10 let težke ječe, poostrene s strogim po-stom vsakega četrta leta.

Preosnova kranjske kmetijske družbe.

Razmere časa so prisilile tudi našo kmetijsko družbo, da se preosnuje. Kmetijska družba deluje s svojim glav-nim odborom v popolno zadovoljnost vseh merodajnih krogov in z najbolj-šim uspehom, pojavljale so se pa tež-koče pri občnih zbiorih in tudi mnoge podružnice niso razvijale tistega dela, ki bi bilo potrebno za razvoj našega kmetijstva. Da se tudi na to stran raz-mere izpremenijo in izboljšajo v inte-resu družbinega delovanja, se imajo njena pravila izpremeniti.

Kmetijska družba šteje danes blizo 10.000 članov, ki imajo vsi volilno pra-vico, ki se pa spričo števila, oddaljeno-sti, potnih stroškov, pomanjkanja časa in nučnosti drugih opravil ne morejo udeleževati občnih zbiorov in Ljubljani. Kmetijska podružnica novomeška je že pred dvema leti na to opozarjala s pred-logom, da se udeležujejo občnih zbiorov le zastopniki posameznih podružnic, da pridejo na ta način podružnice iz vseh krajev naše dežele do besede. V tem smislu se ima tudi družba danes preosnovati, tako da bodo občni zbori res prava slika mnenja vseh kmetovalcev v deželi.

Kmetijska družba se ima pa tudi v tem oziru popolniti, da pridejo do me-rodajne besede le tisti člani, ki so v resnici kmetovalci. Kmetijska družba naj postane stanovski za-stop naših kmetovalcev ravnotako ka-kor je trgovska in obrtna zbornica sta-novski zastop vseh trgovcev in obrtni-kov! Povedati je namreč treba, da šte-

je kmetijska družba mnogo članov, ki ne pripadajo kmetijskemu stanu, am-pak ki jo kot prijatelji družbe in kme-tijstva podpirajo. Ti člani so tudi za-naprej dobro došli, toda le kot pod-porni člani, ne pa kot pravi člani. Kot podporni člani bodo deležni vseh pravic, ki jih daje družba svojim čla-nom, le pravice do glasovanja ne bodo imeli. To se je sklenilo pri zadnjem ob-čnem zboru in je le treba, da se podruž-nice v tem smislu organizujejo.

Ta prememba je postala tudi zara-ditega potreba, ker je kmetijsko mini-strstvo napravilo izplačevanje podpor odvisno od te preosnove in ker je tudi naš deželni odbor pripravljen podpirati družbo in podružnice le v tem slučaju, ako se družba preosnuje v čisto stanov-ski zastop.

Nujna potreba je pa seveda pred-vsem tudi to, da se podružnice po de-želji organizujejo. Obstoječe podružnice naj volijo delavne odbore, ki naj prid-no nabirajo člane.

IZROČITEV KARDINALSKIH BARETOV AVSTRIJSKIMA KARDINALOMA.

Danes se pripelje na Dunaj pape-žev nobelgardist grof Pavel Datti, da izroči kardinalu nadškofu dr. Naglu kuheto (rdečo tonzursko kapico). V so-boto izroči cesar v dvoru kardinaloma dr. Naglu in dr. Bauerju (olomuški nadškof) kardinalska bareta.

ODSTOP NADVOJVODE FERDINANDA SALVATORJA DEMENTIRAN.

S kompetentnega vojaškega mesta se poroča: Razni listi so poročali, da namerava odstopiti general kavalerije nadvojvoda Ferdinand Salvator in se objavljajo razne mediacije. Na mero-dajnem mestu o takem načrtu ni nič znanega, se s tem tudi ne računa in so navedeni razlogi brez podlage ter ne odgovarjajo dejstvom.

SPLOŠNA STAVKA ŠPANSKIH DIJAKOV.

Španski dijaki so proglasili sploš-no stavko, ker niso zadovoljni s stali-ščem, ki ga je zavzela vlada glede na dogodke v Barceloni.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

Cez Peterburg se poroča iz Pekina: Juanšikaj namerava v imenu dinastije pozvati vevlasti na pomoč. To poro-čilo je povzročilo v provincah Pečili in Kjanfu velikansko razburjenje. Cesar-ski vojaki so osvojili Hanjan. Revolucije se širi tudi po južni Mandžuriji. Glavno taborišče vstašev je v mestu Daljni. V japonskih poštnih vrečah po-šiljajo bombe. Revolucija je vedno sil-nejša in Evropcem sovražna.

Štajerske novice.

Š Občinske volitve v celjski okolici. Kakor smo že poročali so v II. in III. razredu zmagali Slovenci. V I. razredu so zmagali Nemci in sicer s 14 proti 6 glasovom Slovencev. Polovico sloven-skih volilcev se volitev v I. razredu ni udeležilo. O volitvah se izpregovorimo.

Š Slovensko gledališče v Mariboru. V nedeljo 3. decembra t. l. Miklavžev večer. Vpizori se prvič na našem odru ljubka bajna pravljica s petjem v petih slikah »Trnjulčica«. Začetek točno ob 4. uri polpodne, blagajna se odpre ob 3. uri. Konec okrog sedme ure. Pred-prodaja vstopnic pri g. V. Weixelu, tr-govcu, Zgornja Gosposka ulica.

Š Propad Jeschenagrove rodbine. Včerajšnji »Slovenski Narod« je prin-esel novico, da je odvetniški kandidat dr. J. osumljen hudodelstva nenravno-sti po § 128 k. z. in da je dotični mož doma nekje na Gorenjskem. To notico je vzel »Narod« iz »Marburgarce«, kjer ni nič omenjeno, da bi bil dotičnik doma iz Gorenjskega in da bi bil doktor. Ker so v Mariboru trije odvetniški kon-cipijenti z začetno črko J., bi se lahko mislilo, da se pod to okrajšavo skriva eden teh gospodov. Radi tega konsta-tujemo resnici na ljubo, da hudodelec gori omenjenega zločina ni doktor, ampak le uradnik pri dr. Faleschinju v Mariboru in se imenuje Jeschen-nagg Ferdinand. Zločinec Ferdi-nand Jeschenagg je Nemec in bližnji sorodnik znane nenormalne rodbine Jeschenagg iz Ljubljane, oziroma Ble-da. Njegov stric je bil trikratni milijo-nar na Bledu, lastnik vile Fichtenau, ki se je sedaj, odkar je prišla v ruske roke, prekrstila v vilo Sosnovsko. Stari Jeschenagg je prišel radi perversnega zapravljanja na herasško palico in je se-daj v Ljubljani revež. O ubeglem Fer-dinandu Jeschenaggu sedaj ni sluha ne duha.

Š Nesreča. Te dni je hotel zidar Matija Zupanc popraviti v Gaberju pri Celju streho hiše gostilničarja g. Če-čka. Streha pa je bila mokra in polz-ka. Vsled tega je Zupancu spodletelo in je padel v globočino. Med padcem

se je ujel za neko kostanjevo vejo. Ista se je odtrgala in Zupanc je ž njo vred padel v globočino. Pri tem je zadobil take poškodbe, da je par dni na to v celjski bolnišnici umrl.

Š Pri volitvi za osebno dohodnin-sko komisijo Maribor (dežela) je v III. razredu z 257 glasovi proti 170 zmagala slovenska lista; v II. so dobili Slovenci 72, Nemci 74; v I. Slovenci 5, Nemci 16 glasov. Davčna moč Slovencev mari-borskega okraja ni tako malenkostna kot jo štejejo naši nasprotniki.

Š Otroci požigalci. Dan za dnevom čitamo poročila o požarih na Sp. Šta-jerskem. Navadno se glasi ob koncu: Zažgali otroci. To je res nadloga. Za-kaj neki starši v tem oziru ostreje ne nastopajo proti svoji deci. V okolici trga Rogatec je 24. novembra zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Pirša. Zgorelo je tudi mnogo živinske krme in raznih drugih vrednih predmetov in orodja. Škode je več tisoč kron, zava-rovano je samo za 600 K. Zažgala sta dva šolarja, stara 9 in 11 let. Dogovo-rila sta se, da bosta domov grede za-žgala eno hišo, ker bi rada videla, kako bo gorelo. Načrt sta tudi izvršila.

Š Drobne novice. V Konjicah je dne 27. t. m. umrl gostilničar in pek Matevž Polanec, star 37 let. — 25. novembra je pogorel Strmškov mlin na Bregu pri Konjicah. — Financarjem je s puško pretel posestnik Ivan Kročelj v Zdobah, ko so prišli k njemu na »vizitacijo«, Krošlja so aretirali in ga izročili sodi-šču. — V Brežicah je priredil vseučili-ški profesor dr. Gaser v »Nemškem domu« predavanje. — Na Bregu pri Ptujju je zgorela 25. novembra hiša po-sestnika Antona Maninca. — Na sejmi dan so se do krvavega stopli bratje Smogavec in neki Turner s posestni-skima sinovima Antonom in Francem Žigart. Pri tem tepežu je dobil Anton Žigart smrtnonevarne poškodbe. Pi-jača!

Š Obrtna in poljedelska razstava v Mariboru. V Mariboru nameravajo pri-rediti nemški spodnještajerski obrtniki prihodnje leto obrtno in poljedelsko razstavo.

Š Pod toverni vlak je prišel dne 26. novembra na postaji Vuzenica na koroški železnici sprevoznik Franc Schautzer. Vlak ga je povozil in usmr-til. Nesrečnež zapušča vdovo in štiri nepreskrbljene otroke.

Slovenski vestnik.

Urednik »Narodnih Listov« proti češkemu pesniku Macharju. Iz Prage poročajo: 27. t. m. se je pričela pred porotnim sodiščem razprava o tožbi zaradi razžaljenja časti urednika »Na-rodnih Listov« proti pesniku Machar-ju, ki je v nekem feljtonu predbacival urednikom »Narodnih Listov«, da so prodali svoje prepričanje dr. Kramarju ter spremenili svoje prejšnje stališče napram Kramarju od dne, ko je neki konzorcij s Kramarjem na čelu kupil »Narodne Liste«. Predsednik sodnega senata je moral pogosto opozarjati pri razpravi občinstvo, ki je ponovno glas-no demonstriralo za Macharja. Obtože-nec Machar je opozarjal na to, da se iz-med 40 urednikov »Narodnih Listov«, smatra samo eden, Zdarsky, razžalje-nega v feljtonu, med tem ko se ostalih 39 tožbi ni pridružil. Zastopnik obto-ženca, dr. Boncek, je dejal: »Namera-vam doprinesiti dokaz za to, da so uredniki »Narodnih Listov« storili de-janja, ki so v odstavku 2, § 401, kaz. zak. označena kot nepoštena, in zato izvajam za svojega klienta pravico, iz-javljati to, kar se v obtožnici predba-civa. Od 8. novembra 1907. naprej so »Narodni Listi« strastno napadali mla-dali program Gregrjev in Sladkovsky-dali program Greyrjev in Sladkovsky-jev ter vodili politiko, ki mora dovesti k katastrofi za češko ljudstvo. List je najbolj strastno napadal dr. Kramarja kot zagovornika takozvane pozitivne politike ter ni napadal neprestano sa-mo njega, temveč tudi njegove ožje po-litične pristaše, kakor posl. dr. Skar-da, Tebalka in dr. Rašina. Dne 28. de-cembra 1909. je bil priobčen v »Narod-nih Listih« še proti dr. Kramarju na-perjen članek in 7. januarja 1910 pa se je že nehal način in pisave proti dr. Kramarju in Mladočehom. Tega dne je namreč nek konzorcij z dr. Kramarjem na čelu kupil »Narodne Liste«. Ta konzorcij ni kupil samo tintnike uredni-štva »Narodnih Listov«, temveč tudi prepričanje urednikov. Od tega dne so prihajali na svetlo hvalospevi na dr. Kramarja in Mladočeha v imenovanih listih. Dr. Kramarja se je poveljevalo kot najmodernejšega češkega državni-ka in politika. Članke, ki so svoje-časno psovali dr. Kramarja, so pisali isti uredniki, ki sedaj niso mogli najti dovolj besedi priznanja dr. Kramarjeve politike.« Dr. Boncek je prebral celo vrsto izjav angleških listov, ki si jih je

izprosil od najuglednejših angleških redaktev, v katerih ti izjavljajo, da tako menjavanje prepričanja urednikov pri angleškem listu ne bi bilo mogoče. Zastopnik tožitelja je zavračal izvajanja dr. Bončekova, češ da hoče dati procesu političen značaj ter je utemeljeval stališče tožitelja s tem, da se gre v tem slučaju za navadno razžaljenje, storjeno potom tiska. — Macher je bil oproščen. Po izidu so se vršile hrupne demonstracije proti mladočeskim »Narodnim Listom«. Da se dr. Ravnihar, poslanec ljubljanskega mesta, meša med tisto stranko, ki je na Češkem izgubila največ tal izpod nog, to priča o neverjetni politični kratkovidnosti.

sl Solnograd v nevarnosti. Vojaška uprava je sklenila, da bi bil v Solnograd preložen en češki polk pehote v zameno za 59 polk, ki bode iz Solnograda preložen na južno Tirolsko. Proti temu sklepu vojaške uprave besni nemški »Volksrat« ter pozivlje deželni odbor in mestni svet, da protestira zoper ta sklep, ker je bojda s tem nemški značaj Solnograda v nevarnosti. Mislimo, da se tega protesta najvišja vojaška uprava ne bode ustrašila, in da ne bode ustregla želji, da bi v prihodnje vse svoje disklokacijske uredbe predlagala nemškemu »Volksratu«.

sl Ján Miklúšica. Vrsta slovaških narodnih boriteljev se je za enega odličnjaka zopet zmanjšala; eden izmed stebrov, na katerih sloni slovaško narodno gibanje se je podrl. Te dni je umrl č. g. Ján Miklúšica, župnik vabčiški. Tek njegovega življenja je pot vsakega slovaškega duhovnika, ki se bori za slovaške pravice; zavoljo tega je s trnjem in osatom postlana. Miklúšica je bil žrtev svojega duhovniškega poklica. Porodil se je v Namestom iz revnih slovaških starišev l. 1858. Bogoslovje je dovršil v spiškem semenišču in je bil l. 1881. za duhovnika posvečen. Služboval je v raznih župnijah in končno je bil poslan za župnega upravitelja v Erdudko, kjer je bil 8 let. Erdudka za duhovnika pomeni pozabljeno in prezgodnji grob. Ko bi ga ne bili poslali v Erdudko, Ján Miklúšica še danes bi živel. Četudi se je odlikoval po izvanredni muzikalni nadarjenosti in po govorniškem talentu, vendar je bil poslan na najslabšo in najbolj težavno župnijo spiške škofije, zato ker je deloval za stiskano in zapuščeno slovaško ljudstvo. Poslan je bil med gore in skalovje, da se tam izgubi in pogine. In tako se je tudi zgodilo. Miklúšica je izginil kot meteor, ki leti skozi ozračje in ne pusti za seboj nobene sledi. V Miklúšici je utelešena usoda slovaškega narodnega duhovnika. Sanjaril je o blagostanju, svobodi in pravicah svojega ljudstva, dočim sam ni imel nobenega prava, nobene svobode, nobenega blagostanja samo radi tega, ker je bil Slovak. Malo je duhovnikov na Slovaškem, ki bi bili v mladosti toliko delovali za vero in omiko svojega ljudstva kot Ján Miklúšica!

sl Novo prusko nasilstvo proti Poljakom. Te dni je bilo izključenih osem učencev iz gimnazije v Gliwicih v Zg. Šleziji; o tem dogodku poroča bitomski list »Gornošlaza« sledeče: »Kakor strela z jasnega neba je padla med poljsko občinstvo v Šleziji vest o izključenju 8 učencev iz gliwiške gimnazije. Pri hišni preiskavi, ki jo je policija izvršila, pri enem dijaku našlo se je nekoliko poljskih knjig (Sienkiewicz, Kraševskega, poljska pesmarica itd.) in pismo tajnika društva »Šlezij-ska naučna pomoč«, ki se je poslalo očetu dijakovemu radi podeljene podpore. To je hudodelstvo, ki zadostuje ravnateljstvu gliwiške gimnazije, da izključi dijaka kot »sovražnika Nemcev«. Dva druga dijaka sta bila radi tega izključena, ker sta brez dovoljenja šolske oblasti obiskala Krakov. Eden je bil izključen, ker je bil v Ostrovu na Poznańskem in ostali so se izključili, ker so se vzajemno obiskovali in pri ti priliki peli poljske pesmi.

Dnevne novice.

+ Zmaga S. L. S. Pri občinskih volitvah v Devici Mariji v Polju, za katere so se liberalci tako grozovito prizadevali in agitirali, da bi v liberalne roke prišla ter celo cesarsko oblast rotli, naj župana suspendira itd., je zmagala S. L. S. na celi črti z velikimi večinami. V I. razredu je dobila S. L. S. 1894, nasprotniki 738 glasov, v II. S. L. S. 3394, nasprotniki 1445, v III. S. L. S. 6856, nasprotniki 3100. V podobčinah (Slape, Kašelj, Zadobrova in Sv. Agata je tudi povsod zmagala S. L. S., ki ima v prvi podobčini 80, v drugi 151, v tretji 87, v četrti 23 glasov, liberalci 27, 84, 55, 17). Volilo je 70 odstotkov vseh volilnih upravičencev.

+ Zmaga S. L. S. v Kandršah. Pri občinskih volitvah v Kandršah nad Ljeto je zmagala S. L. S. vkljub pritisku liberalcev ter hujškanja z Vač in Zagorja na celi črti z velikansko večino. Čast zavednim volilcem!

+ Lep uspeh krščanskega tobačnega delavstva. Lep uspeh lahko za beleži Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza. Radi draginje in pomanjkanja stanovanj je priredila celo vrsto shodov, na katerih se je sklenila resolucija, da naj se s starostne doklade mesto 1. julija 1912 izplačajo že s 1. januarjem 1912. Izboljšajo naj se temeljne plače in prične tudi akcija glede na stanovanjsko vprašanje. Resolucije so se izročile glavnemu ravnateljstvu kakor tudi finančnemu ministru. Uspeh je bil lep. Dne 24. oktobra je obvestil sekčni načelnik vitez pl. Galezki odsek državnih uslužbencev, da je vlada pripravljena starostne doklade dovoliti že 1. januarja 1912, kar znaša 700.000 K. Ta znesek je izposlovala naša organizacija. Širokoustni socialni demokratje, kakor običajno, praktično zopet niso storili ničesar.

— Nova F. S. Finžgarjeva povest. Pisatelj F. S. Finžgar, ki je ravnokar dovršil narodno igro iz francoskih časov na Kranjskem: »Naša kri«, o kateri trdijo kritiki, da je najboljša slovenska izvirna igra, piše obširno socialno povest za prihodnji letnik »Dom in Svet«.

— Odlikovanje. G. Janko Strgar, čebelar in trgovec s čebelami v Bitnjah pri Bohinjski Bistrici, je prejel te dni krasno srebrno kolajno ter krasno izdelano častno diplomu, katere mu je bila priznana na zborovanju nemških, avstrijskih in ogrskih čebelarjev, zveze nemških čebelarjev in deželnega čebelarstva društva badenskega v Konstancu, ki se je vršilo od 4. do 9. avgusta t. l. Na čebelarski razstavi meseca avgusta t. l. v Mostu na Češkem je tudi prejel krasno izdelano srebrno kolajno s častno diplomu. V osmih letih je prejel 53 odlikovanj; gotovo bo to dejstvo k temu pripomoglo, da se sloveča kranjska čebela še bolj spozna. Njegov brat g. Anton Strgar iz Bitnje pri Bohinjski Bistrici je tudi prejel pri razstavi čebelarjev v Mostu zlat dukat s častno diplomu.

— Goriška — velika vojašnica. Pred nekaterimi leti ni bilo na Goriškem skoraj nič vojaštva. V Gorici je bilo nekaj topničarjev, en pešpolk in pa brambovci. Goriška dežela je pa zdaj izpremenjena v veliko vojašnico. Pešci, topničarji, dragonci, pionirji, lovci, planinci so nastanjeni ne zgolj v Gorici, marveč po celi deželi, izvzemši Vipavsko dolino, kamor pa pridejo spomladi tudi vojak. Povsod se grade nove vojašnice: na Rojčah pri Gorici, v Tolminu in v Gradišču ob Soči. Vsak tretji človek, ki ga srečaš v Gorici, je vojak. Poleti pa kar mrgoli vojaštva po Gorici, po Furlaniji, po Krasu in po gorah. Na Goriškem pred leti ni bival noben general, spomladi bomo pa imeli dva generala, v Gorici in v Tolminu. Manjka pa na Goriškem vodovodov in dobrih cest in prav bi bilo, da jih preskrbi vojaška uprava iz strateških razlogov.

— Sankališče v Bohinjski Bistrici. Za bližajočo se zimsko športno sezijo popravilo se je sankališče po celem tiru, obnovili nasipi in zavarovali ovinki k zemljo. Da se ustreže željam začetnikov in dam, izkopalo se je popolnoma novo zabavno sankališče, ki teče paralelno s športnim sankališčem. Ta nov tir ima v prvi vrsti namen, da se na njem izuri novinec in tisti, katere mu je športno sankališče prestrmo. To novo sankališče je dolgo 400 m in ima lahek padec 5 odstotkov. Veliko pozornost se bode obračalo letos skišportu. Preskrbelo se je za novo markacijo na novih terenih Rudnica — Mostnica — Uskavnica in je tako dana prilika smučarjem prirejati krasne izlete proti Bohinjskemu jezeru. Natančno poročilo o zimskošportnih listkih za športna društva se bode objavilo kasneje.

— Ljudsko šolstvo. Okrajni šolski v Postojni je dosedanjo suplentinjo na ljudski šoli v Dol. Zemonu Ivanu Zwölf imenoval za provizorično učiteljico na dosedanjem sužbenem mestu.

— Iz Slavine. Na grda sumničenja v »Slov. Narodu« pod naslovom: »Deželnemu odborniku dr. Peganu in njegovemu inspiratorju župniku v album« podpisani izjavljam, da glede najetega posojila za mlekarino na Prestranku nisem niti vedel, da je mlekarina ali občina slavinska sploh, kedar kako posojilo najela, zato tudi nisem mogel vedeti za kako poročstvo v tej zadevi. To sumničenje da sem inspiriral g. dr. Pegana, naj si lažnjivi dopisnik kar v svoj album vtakne, ker tje spada. Da g. dr. Pegan omenjene zadeve ni zvedel od mene, lahko on sam potrdi, zvedel jo je iz re-

vizijskega zapisnika, ki ga je imel pri sebi. Zpani dopisnik je hotel s tem nad od liberalcev tolikanj sovražnim župnikom svojo jezico ohladiti. Kar pa se tiče konca dopisa — pod katerim stoji lepo ime Engelbert — brez strahu pričakujem odkritja, »kako se izraža mladina čez svojega župnika«. Na neko laž, ki je bila ob času velike suše v »Jutru«, da sem dobil za dve sv. maši za dež 36 kron, čaka še danes nagrada, ki sem jo obljubil onemu, ki mi to dokaže. — V Slavini, dne 26. novembra 1911. — Jož. Laznik, župnik.

— Iz sodne službe. Justično ministrstvo je prestavilo sodnika Jožefa Janša iz Črnomlja v Kamnik.

— Iz Mekin. Dne 26. t. m. so bili izvoljeni: županom Franc Gamz, posestnik; svetovalcem Ivan Pirc, trgovec, ter Jože Košir, posestnik. Vsi navdušeni pristaši S. L. S.

— Zgodovinsko predavanje. Iz Gorij se nam dne 27. t. m. poroča: Gosp. kanonik dr. Gruden je v nedeljo popoldne predaval v bralnem društvu navdse zanimivo o preteklosti slovenskega ljudstva v blejski okolici. V poljudni besedi je opisal zgodovino naših pradedov pred 1300 leti. Dvorana je bila polna ter so poslušalci z vidnim zanimanjem sledili izvajanju gosp. govornika. Predavanje je bilo zares poučno.

— Cerkevni pevski zbor v št. Vidu nad Ljubljano je priredil preteklo nedeljo koncert, ki je prav lepo uspel ter dokazal, da se zamore tudi na deželi v glasbenem oziru nekaj doseči, če se resno in pridno dela. Zborovodja gosp. Lovro Hafner se je očividno trudil že pri tem prvem nastopu, da bi nudil s svojim zborom nekaj, kar bi bilo nad običajnim petjem na deželi. Vspored je bil izredno bogat, zanimiv še posebno vsled nastopa g. L. Bajdeta s klavijolino. Oprekal bi posameznim točkam v toliko, da skladbe niso bile vse srečno izbrane, namreč za koncert. Bolje bi bilo manj sporeda z vseskozi serijoznimi skladbami. Stvari kot »Strunam« in »Na tujih tleh« pa absolutno ni mogoče pripoznati kot umetniško resne. Zbor samnasebi je v sopranu prešibek, v altu premočan, v tenorju do gotove višine zadosten, v basu najboljši, pa zato najbrezobzirnejši. Pohvaliti je dinamično izvajanje. Seveda bi nekateri nasilni povdarki, ki delajo utis pretiranja, smeli odpasti. Vokalizacija, predavanje, nastavek glaslo, umerjeno prilagodenje glasov v celoto, oster enoten ritem in druge take lepe reči se zamorejo brez hibe izvesti le pogojno, t. j. če vnet zborovodja vežba trajno stalne pevske moči. In to je redkokje izpeljivo. Vsekakor pa je bil celoten utis izboren. Gosp. Hafner je pokazal, da ima trdno voljo in smisel za lepo, resno glasbo in zbor mu je že pri prvem nastopu voljno sledil. Ni dvoma, da bo premišljeno delo rodilo še lepe uspehe pri tem zboru in z veseljem pojdemo prihodnjič konstatirati vsestranski napredek.

A. S.
— Odkritje tihotapstva s saharinom v Zagrebu. 24. novembra letos sta došla iz Švice v Zagreb dva zaboja, deklarirana za japonski lak; obenem je goriški carinski urad v svrhu zacarinjenja obvestil o tej pošiljavi zagrebški carinski urad, kamor je bilo blago kakor običajno prepeljano, dokler se ne oglasi zanj prejemalec, v čegar navzočnosti se nato blago pregleda in zacarini. Kmalu se je kot prejemalec javil spediter Weiss ter sta se vpričo njega zaboja odprla. V vsakem zaboju so bili po štirje pločevinasti vrči napolnjeni z japonskim lakom. Ko pa je uradnik s svojim instrumentom hotel natančneje preiskati vsebino je v globini ene tretjine vrčev zadel na odpor. Pokazalo se je, da so imeli vsi vrči dva dna in v spodnjem delu saharin — v vsakem vrču 13 kg, skupaj torej 104 kilograme v vrednosti 8 do 9000 K. Spediter je izjavil, da on ni bil obveščen o tihotapstvu, da pa ve za zastopnika dotične švicarske tvrdke, ki da se nahaja v hotelu pri »Treh gavranih«. Takoj je bila obveščena policija, toda ko je spediter v spremstvu detektiva prišel v hotel, je ptiček že izletel in tudi njegova priljaga je bila že na kolodvoru. Vračajoč se na carinski urad je pa spediter na nekem mestu zapazil dotičnega zastopnika, ki je očividno čakal na blago, in je opozoril nanj detektiva. Ta se je hitro podal k načelniku carinskega urada in da bi moža vjeli in flagranti so napravili tako: Iz zabojev so pobrali vrče in prazna zaboja spravili na voz; da bi pa zaboja ne odskakovala so na vsakega posadili po enega delavca. Ko je voz došel na Franc Jožefov trg se je pojavil zastopnik in pristopil k vozu. Takoj nato je bil aretiran. Mož mora biti star grešnik, ker je povedal krivo ime in so našli pri njem dokumente z raznimi imeni. Med zaslišavanjem je simuliral in večkrat padel v nezavest, zahteval zdravnika

in izjavil, da ima večkrat take napade, ob katerih se ne zaveda svojih dejanj.

— Imenovan je bil dne 15. novembra 1911 g. Franjo Serafin Ambrožič v Divači za nadpoštarja.

— Vzorna Slovenka. Ga. Antonija Gorican je pri novi maši g. Franca Polak v Dramljah na Štajerskem dne 26. novembra nabrala za »Slovensko Strazho« 33 K. Slovenke, posnemajte domoljubno gospo! Nabirajte ob vsaki priliki za »Slovensko Strazho«.

— Špionaža ob meji? Italijanski listi poročajo, da se je pred letom dni javil pri g. A. Sforza v Vidmu, ki je uslužben kot risar v trdnjavskega uradu, neki postaren človek, rekoč naj pride v Višek na avstrijsko stran. Ta je res prišel. Tam je dobil nekega častnika v civilni obleki. Zahteval je ta od njega načrte nekaterih trdnjav v Benečiji. Sforza je hotel zvabiti oba na italijansko stran, da bi jih dal aretirati. Ali to se mu ni posrečilo. Sedaj pa so prišli v Vidmu onega postarnega moža, ki se piše Josip Komar iz Furlanije v Avstriji. Pri njem so našli zemljevide, izkaze, koliko vojakov je šlo v Tripolis in razne druge reči, ki so kazale, da mora biti špijon. Sedaj se vrši preiskava.

— Poročil se je okrožni zdravnik na Brdu g. dr. Konstantin Konvalinka z gđ. Mašo Kersnikovo, hčerko umrlega pisatelja Janko Kersnika.

— Umrl je v Brnici veleposestnik g. Franc Zvokeelj.

— Primerna darila za Miklavža in Božič so tamburice, ki se prodajajo v korist »Slovenske Strazhe«. Naročite čimprej, da se naročilo pravočasno izvrši. Naročila sprejema Ivan Vrečko, Katoliška tiskarna, Ljubljana. Zahtevajte cenike!

Naše ženstvo ne moremo z nobenim darilom bolj razveseliti, kakor z novo knjigo S. M. Felicite Kalinšek »Slovenska kuharica«.

Ljubljanske novice.

Ij Shod ljubljanskih zaupnikov S. L. S. se vrši danes, 29. t. mes., ob pol 8. uri zvečer v »Rokodelskem domu« (Komenskega ulica 12), I. nadstropje, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo začasnega predsedstva. 2. volitev vodstva. 3. Slučajnosti. — Pridite zanesljivo in točno.

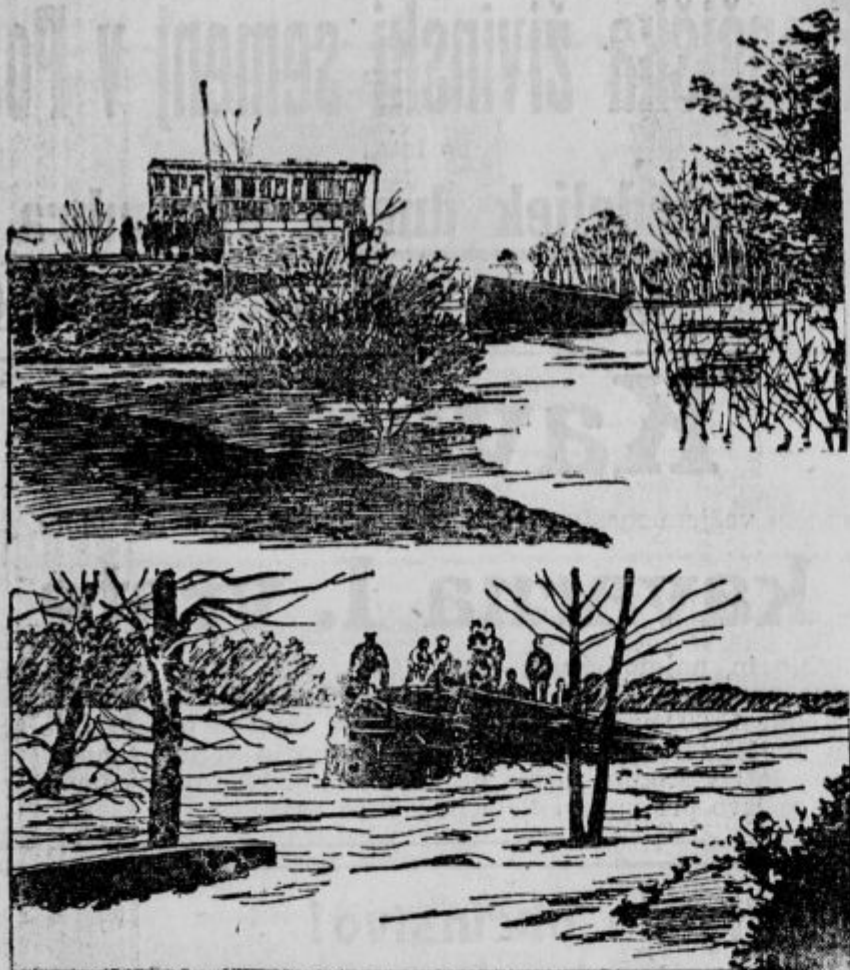
Ij Občni zbor »Ljubljane« se vrši danes ob 8. uri zvečer v veliki dvorani »Ljudskega doma«. Vabimo k obilni udeležbi!

Ij Javno predavanje. Včeraj je v veliki dvorani »Ljudskega doma«, ki jo je občinstvo skoro popolnoma napolnilo, predaval g. primarij dr. Fr. Der-ganc. Gospod predavatelj je razlagal posebno kilo in slepič ter kazal na deski ter s skioptičnimi slikami razne vrste operacij. Za izredno poučno predavanje se je občinstvo gospodu predavatelju zahvalilo z živahnim ploskom. Gospod predavatelj nam je obljubil podati svoje poljudno predavanje v obliki podlistka. — Prihodnji torek radi Miklavževega večera ne bo predavanja. Prihodnje predavanje bo v torek, 15. decembra. Predaval bo č. g. kanonik dr. Gruden.

Ij »Umetnost«. Posebni ljubljeneec »Jutra« je g. slikar Peter Zmitek. Tako sklepamo, ker so napadi na druge slovenske slikarje v »Jutru« zvezani vedno s to lučjo. Na neslane napade, ki jih piše »Jutro« pod naslovom »Umetniška čukarija«, za danes neke-mu človeku pri »Jutru« le to-le pove-mo: Umetnost ni odvisna od priznanja kakakega človeka, ki se razume na dolge prste pri kaki hranilnični knjižici. **Ta-ke »umetnosti«** seveda »umetniška čukarija« ne pozna. Če ne bo miru, bomo pa o tej »umetnosti« nekoliko podrob-neje razpravljali. G. Zmitek se v taki družbi ne more posebno dobro počuti-ti. Zato naj si lepo prepove, da bi v vsaki številki »Jutra« bili napadi na poštene ljudi združeni z njegovim ime-nom. G. nadslskar Zmitek, ki je tako sijajna odborniška veličina v libe-ralni »Akademiji«, bi za svojo umetnost ne smel imeti za kadilo »gnojnice«.

Ij Ljubljansko gasilno in reševalno društvo priredi na Stefanov dan, to je 26. decembra, običajno božičnico na korist bolniški blagajni tega društva. Da bode uspeh božičnice tem ugodnejši, dovolili si bodo prihodnje dni nekateri člani znane p. n. dobrotnike društva obiskati ter se že danes prav to-plo priporočajo njihovi blagonaklonjenosti.

Ij Nepošten mesarski pomočnik. Leta 1893 na Dunaju rojeni in v Gries-hübl pri Mödlingu pristojni mesarski pomočnik Ignacij Maierhofer je za nekega tukajšnjega mesarskega mojstra,

Železniška katastrofa na Francoskem.

1. Podrti mosti z ostanki vlaka. — 2. Edini rešeni potniki na vozeh v vodi.

Naše slike kažejo nekaj posameznosti grozne železniške katastrofe, ki se je dogodila pred nekaj dnevi na francoski zahodni železnici. Vzrok nesreči, ki je zahtevala 20 človeških žrtev, je bil naslednji: Vsled zadnje povodnji so se vdale podpore železniškega mostu preko potoka Theuet pri Montreuil-Bellay, 15 km od Saumurja. Osební vlak, ki odhaja ob 1. uri 26 minut iz Angersa, je padel v potok.

pri katerem je bil v delu, pri naročnikih inkasoval 40 K denarja in jo včeraj z vlakom odkuril proti Trstu. Malopridnež je odnesel tudi 50 K predurjema.

Ij Društvo slov. trgovskih so-rudnikov priredi v soboto, dne 2. decembra, v salonu hotela »Ilirija« zabavni večer z bogatim sporedom, katerega priobčimo jutri.

Ij Nesreča v Gruberjevem prekopu. Danes dopoldne je v Gruberjevem prekopu padel s tira zadnji voz naložen z gramozom. Na vozu je stal 16letni delavec Edvard Veretik ter skočil v stran. Med tem se je pa že drugi voz preobrnil in zadel Veretika. Odtrgalo mu je levo nogo nad kolonom in prebilo črepijo. Ponesrečenec je bil z rešilnim vozom odpeljan, a je med potjo v bolnišnico umrl.

Ij Navihaneec. Pred kratkim se je pojavil v neki gostilni na Martinovi cesti nek 35letni človek, ki je začel gostilničarki pripovedovati, da ima bogato nevesto, s katero s v kratkem poroči in hoče tudi ženitovanje v tej gostilni praznovati. Ko je zapisil in zajedel za 2 K 4 v, je od gostilničarke izvalil še 6 K s pretvezo, da ima na kolo dvoru rešiti nekaj nevestinih reči. Zastavil je škatuljo, za katero je rekel, da je v nji za 50 K kave. Ker ženina ni bilo nazaj, je gostilničarka odprla škatuljo, o kateri je bilo nekaj stare obleke in se obenem prepričala, da je padla v roke goljufu.

Ij Prijet tat koles. Meseca oktobra je bilo nekemu zidarskemu pomočniku na Sv. Petra cesti ukraden 250 K vredno kolo. Tat je potem nekemu gostilničarju v Senožeti pri Dolskem prodal kolo za 44 K. Orožništvo je tata izsledilo in aretovalo v osebi 22letnega Stefana Bizjaka iz Krškega, kateri je imel predsediti že prej desetmesečno ječo, a je takrat pobegnil. Zasedujejo ga tudi hrvaške oblasti že od leta 1908, ker je tudi tam pobegnil iz zapor.

Ij Kaj tatovom ne pride vse prav. Včeraj sta bili neki zasebnici na Karlovski cesti ukradeni dve porcelanasti skledi in en zajemalnik; na Fran Josipa cesti je pa nek dolgorstnež hlapcu Franc Požeku potegnil med njegovo odsotnostjo s konja rjavo črno križasto konjsko odejo.

Z OROŽNIKI IZGNAN POSLANEC.

Član ogrsko - hrvaškega državnega zbora Budisavljevič, se je podal v nedeljo v Grubišnopelje na shod kandidata uradnika Wilderja. V ponedeljek dopoldne ga je pa povabil k sebi okrajni načelnik in mu izjavil, da mora tekom ene ure zapustiti okraj. Budisavljevič je izjavil, da se pokori le sili. Ob 3. uri popoldne sta prišla k Budisavljeviču dva orožnika, ki sta mu izročila pismeno povelje, da ga morata

Nesreči je bila povod obžalovanja vredna malomarnost, ki vada na francoskih železnicah, zlasti na zahodni. Ravnateljstva drž. železnic so ponovno opozorili njihovi inženirji, da je most v nevarnosti in da se bo prej ali slej podrl. Toda ravnateljstva se za to niso zmenila ter mostu niso pustila popraviti temeljito, vsled česar je visoka voda popolnoma izpodkopala most, kar je povzročilo nesrečo.

Razne stvari.

Velika nesreča na Dunaju. Dne 28. t. m. ob sedmi uri zvečer sta trčila na Dunaju v Wallgasse, VI. okraj, dva voza električne poulične železnice. Deset oseb je nevarno, do dvajset lahko ranjenih. Voza sta zadela v polni vožnji ob vogalu Gumpendorferstrasse in Wallgasse. Nesrečo je povzročilo, ker je odpovedala zavirača na vozu, ki je vozil navzdol.

Pariški Rothschild umrl. Dedič barona Gustava Rothschilda, ki je umrl včeraj, 28. t. m., v Parizu, je njegov edini sin baron Robert Rothschild.

Samoumor gimnazijca v šoški sobi. V Belgradu se je ustrelil višjegimnazijec prve belgrajske gimnazije Božidarovič v šolski sobi, ker ga je profesor Protič obdolžil v pričo njegovih tovarišev, da je nekemu svojemu sošolcu ukradel 40 frankov. Denar so pozneje našli v gimnaziji in ga je lastnik brezdvomno izgubil.

Oproščena detomorilka. Pred porotnim sodiščem v Pragi se je morala 28. t. m. zagovarjati 24letna dekla Marija Silovska, ki je 2. decembra lani vrгла svojo triletno nezakonsko hčerko v Vltavo ter pri varstveni oblasti izjavila, da sta dva zakonska iz Berolina dete adoptirala. Porotniki so zanimali vprašanje o krivdi, na kar je bila obtoženka oproščena, obsojena pa zaradi neke sleparije na pet mesecev ječe.

Odgovornost gostilničarjev za lastnino gostov. Upravno sodišče je z ozirom na neko tožbo razsodilo, da so gostilničarji oziroma hotelirji odgovorni ravno tako za vsako stvar svojih gostov, ako je njim ali njihovim uslužbencem izrečno izročena v varstvo ali ne.

Samoumor zaradi računske napake. V Frontenhausnu na Nižjem Bavarskem se je ustrelil mlad železniški uradnik, v čegar uradni blagajni so konstatirali, da manjka 100 mark, ki jih je takoj doplačal. Zaradi tega primanjkljaja, je bil še celo po disciplinarnih predpisih kaznovan. Pozneje se je dognalo, da je primanjkljaj nastal vsled računske napake nekega revizorja. 100 mark so nato plačali nazaj sorodniku nesrečnega uradnika.

Lakota v Rusiji ob Volgi je vedno

hujša. Prebivalstvo veliko vasi je povzilo vse žito in se zdaj preživlja s konjskim in pasjim mesom, je že celo skorje dreves. Po nekaterih vaseh se puste ljudje v cerkvi blagosloviti, nato pa gredo domov in čakajo smrti, ker nimajo več jesti.

Siczyńskemu na sledu. Iz Stanislave poročajo: Pri prijetem ječarju Czerewki so našli pismo Siczyńskega, ki ima podatke o begu. Policija zasleduje begunca po teh podatkih.

V nedeljo v »Ljudski Dom!«

Ij »Zveza Orlov« naznanja, da se dobe vstopnice za nedeljsko igro »Reveček Andrejček« v Ljudskem domu od četrtega do nedelje opoldan, v predprodaji v trafikli g. Šoukala, Pred škofijo. Cene so nastopne: Parter: I., II. vrsta 3 K, III., IV., V. vrsta 2 K, VI., VII. vrsta 1 K 50 v, VIII., IX., X., XI. vrsta 1 K. Galerija: I. vrsta 1 K 20 v, II. vrsta 1 K, III., IV. vrsta 70 v, V. vrsta 50 v. Balkon: 1 K. Zofe v parterju: 1 K. Stojšče 30 v. Vstopnice se dobivajo tudi zvečer pred predstavo pri blagajni, vendar se opozarja, da si vsak vstopnice preje preskrbi, da si lahko izbere prostor, kakršnega si kdo sam želi.

V času vseobče draginje je takorekoč življenjska potreba, da se kupljena živila docela izrabijo.

Živila bo znala popolnoma porabiti kuharica, ki se ravna po navodilih knjige:

»SLOVENSKA KUCHARICA«,

katero je priredila S. M. Felicita Kalinšek.

Glej obširnejša priporočila.

Telefonska in brzojavna poročila.

VELIKI ŠKANDALI V PARLAMENTARNI ZBORNICI.

KOALICIJA STÜRGKH - KRAMAR RAZBITA.

Dunaj, 29. novembra. Danes je ob utemeljevanju dr. Körnerjevega nujnega predloga glede sodnijskih imenovanj na Češkem prišlo do takih škandalov in burnih prizorov, kakor jih avstrijska zbornica, ki je takih reči vajena, vendarle ni še velikokrat doživela. Ko je namreč justični minister dr. Hohenburger dr. Körnerju odgovarjal in izvajal, da se danes že vsako sodnijsko imenovanje smatra za politicum ter se sodnike druge narodnosti smatra od strani nasprotnega naroda za sovražnike, je rabil izraz »Deutschböhmern«. To je Čehe tako silno razburilo, da so začeli burno vzklikati. Zlasti češki radikalci in češki agrarci so viharno proti temu izrazu protestirali. Nemci so odgovarjali in tako je hrušč vedno bolj rastel. Čehi so šli pred sedež justičnega ministra in ministrskega predsednika grofa Stürgkha in ondi v najogorčenejših izrazih dali duška svojemu razburjenju.

Tobolka je udaril s pestjo na pult pred ministrskega predsednika in zavpil: »Ekscelenca, tako ne bo šlo, kako moremo mi spričo tega za budget glasovati?«

Pred pultom dr. Hohenburgerjevim je bila zbrana gosta gruča poslancev, med katerimi so zlasti poslanci Štriberny, Fresl in Choc delali različne medklince in od dr. Hohenburgerja burno zahtevali, da izraz »Deutschböhmern« prekliče. Dejali so: »Tako more govoriti nemški poslanec iz Češke, ne sme pa tako govoriti minister. Kar naenkrat potegne poslanec Fresl iz žepa žvižgalko, kakor jo imajo vlakovodje, in je zapiskal. Nemci so mu na to porogljivo ploskali. Vsled tega je nastal strahovit kraval. Nemci so začeli vreti iz svojih klopi in so se spravili na Čehe. Zlasti orjaka Wedra in Brunner sta se odlikovala. Lotila sta se dejansko Čehov, zgrabila par čeških radikalcev za vrat in jih porinila stran. Podpredsednika Concija ni seveda nihče poslušal; zvonil je sicer, toda zaman, nakar je z močnim glasom sejo prekinil. Na češki strani se je zlasti poslanec Fiedler trudil, da razburjene duhove pomiri, tudi med Nemci so nekateri poslanci skušali napraviti mir. Medtem pa so se sešli ministrski svet, prezidij zbornice in češki klub. — Politična situacija je zaradi teh dogodkov zopet hudo zapletena. Koalicijo Stürgkh-dr. Kramar smatrajo za skoro nemogočo. Češki klub, ki je včeraj sklenil s tremi četrtinami vseh glasov, da vstopi v vladno večino, stoji zdaj pred novimi dejstvi, istotako Nemci.

URADNIŠKO VPRAŠANJE.

Dunaj, 29. novembra. Vlada je svojega predloga glede na zvišanje aktivitetnih doklad, ki jo je uradništvo soglasno odklonilo, umaknila in danes zbornici predložila novo predlogo, ki obsega službeno pragmatiko sodnikov, profesorjev in ostalih državnih urad-

nikov in posebne določbe glede na časovni avanzma, ki pa so nekoliko predrugačene napram prejšnjim. Zakon določa za vsakega uradnika gotov čas, po katerem napreduje v višji plačilni razred, oziroma ko se zvišajo njegovi prejemki, dočim pa je njegovo povišanje na višje službeno mesto odvisno od kvalifikacije. Uradniki se razdele v pet kategorij. Časovni avanzma, to je napredovanje po plači, bo stalo na leto 23 in pol milijona kron. Minister za zunanje zadeve baron Heindold je izjavil, da vlada uradniške predloge nikakor ne bo predložila v sankcijo, ako zbornica ne dovoli tudi pokritja.

PROCES ZOPER NJEGUŠA.

Dunaj, 29. novembra. Obtoženec Njeguš je danes pred porotniki priznal svoje dejanje in izjavil, da je nameral dr. Hohenburgerja ustreliti.

VSEUČILIŠKI PROFESOR UMRL.

Dunaj, 29. novembra. V Meranu je umrl vseučiliški profesor Lovrenc Müller.

KITAJSKA REVOLUCIJA.

Peking, 29. novembra. Cesarski general Tenkučang poroča brzojavno, da so njegove čete včeraj popoldne zavzele Hanjang. Mesto Vučang je baje včeraj kapituliralo.

SOPROGA ZASTRUPILA.

Essen, 29. novembra. Tukaj je pred kratkim umrl lekarnar Rohlshoven. Oblasti so sedaj zaprle njegovo ženo in njegovega bratrance, kaplana Rohlshovena, ker sta na sumu, da sta zastrupila lekarnarja, da bi tako mogla nadaljevati nedovoljeno razmerje, ki sta ga imela med seboj.

Mnenje g. dr. Edgarda Saias-a v Solunu.

Gospod J. Serravallo,

Trst.

Preizkušal sem na nekaterih bolnikih buteljke Vašega Serravallovega Kina vina z železom, ki ste mi ga poslali in bil sem jako zadovoljen. Pri enem izmed teh bolnikov v konvalescenci sem mogel konstatirati da so njegove moči s pomočjo tega vina hitro narastle, splošno stanje se je znatno zboljšalo in tek se je zopet pojavil. Drugi slučaj, kjer sem dosegel imenitne uspehe, je bila neka porodnica, bolna na malarični mrzlici. Vaše vino je zmagalo Laveranovega parasita. Ta dva slučaja mi zadostujeta, da bom zanaprej vedno pripisoval Vaše vino vselej, kadar bo prilika.

Solun, v maju 1909.

Dr. E. Saias.

Veste

moja navada ni, da bi nekaj okrog govorila kar sem samo slišala!

Pri pralnem ekstraktu »Ženska hvala«

sem se pa

sama prepričala,

da je najboljši in najzanesljivejši pralni prašek ter, da popolnoma nadomešča vsako beljenje perila. S pralnim ekstraktom »Ženska hvala« namočeno perilo, pere se v polovico krajšem času, brez truda in popolnoma čisto.

Domača tvrdka

Modni salon

Marija Götzl

Židovska ulica št. 8

priporoča svojo bogato zalogo

damskih in otroških klobukov

in v najnovejših oblikah

Cene brez konkurence!

3070

Domača tvrdka

Zaloga sportnih klobukov in čepic

MIKLAVŽEVO DARILO!

Našim malim. Nazorne slike iz sve-tega pisma. Knjiga s podobami za otroke. Cena 90 vin. To je knjiga, ki jo krasi lepa naslovna podoba in mnogo drugih barvanih in nebarvanih slik med kratkim besedilom, iz življenja Jezusovega, prijatelja dece. Kako blažilno morejo te slike in ljubeznivi pisane pripovedke vplivati na nežna otroška srca! Tu imajo otroci nazorni in besedni pouk o čudovitem rojstvu, treh kraljih, pridnem Jezusu v Nazaretu, angeljskih itd. Tudi po-dobe bodo ostale otrokom dolgo, dolgo v spominu, zgodbe pa bodo napolnjevale njihovo dušo s plemenitimi mislimi. Za Miklavža si ne moremo misliti bolj primerne-ga darila nego to ljubko knjigo s podobami in kratkim besedilom; dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

V zverinjaku. Cena 90 vin., na kar-tonu 1 K 50 vin. — Otroci, ki imajo naj-rajši živali, bodo te knjige posebno ve-seli.

3553

Ravnateljstvo trgovskega bol-niškega in podpornega društva v Ljubljani javlja tužno vest, da je njegov redni član, gospod

Rudolf Bonač

trgovski pomočnik

danes ob 5. uri popoldne previden s svetimi zakramenti v 25. letu sta-rosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bode v sredo dne 29. no-vembra ob 3. uri popoldne iz Le-onišča na pokopališče pri sv. Križu. Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V Ljubljani, dne 27. nov. 1911.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m., sred. zračni tlak 736'0 mm

Dn	Ces opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pada-vina v 24 urah v mil
28	9. zveč.	744'2	6'2	sr. zah.	oblačno	
29	7. zjut.	44'7	2'6	sl. sever	megla	0'0
	2. pop.	45'3	9'6	sl. svzh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temp. 6.1° norm. 0-9°

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 29. novembra.

Pšenica za april 1912	11'85
Rž za april 1912	10'38
Oves za april 1912	9'86
Koruza za maj 1912	8'48

Efektiv trdno.

Prostovoljna dražba

bode v petek dne 1. decembra 1911 ob 9. uri dopoldne in naslednji dni

Trnovska ulica šte. 25 in Pred Konjušnico šte. 7.

Vzklicne cene.

Okoli 700 komadov delavskih kočev	po 60 vinarjev.
Okoli 100 delavskih postelj	po 1 krono.
Različne lopate, krampi, kladiva, žage	po 30 vinarjev.
Železne kamnolomne štange, nove ključavnice, novi zapiralniki za okna, in novi predpečnjaki	po 60 vinarjev
Opeka za zidanje, opeka za tlakovanje i. dr.	K 1.20 za 100 komadov
Mize, stoli, podnožnice i. dr.	po 30 vinarjev.
Kamnite plošče iz Nabrežine	po 50 vinarjev.
Lestvice v vseh velikostih	po 80 vinarjev.
Različne svetilke (laterne)	po 20 vinarjev.
Samokolnice, trušice za malto	po 80 vinarjev.
Traverze v vseh velikostih	1 kilogram po 15 vinarjev.
Dvokolice	po 10 kron.
Vozički na štirih kolesih	po 20 kron.
Opeka za dimnike	100 komadov za 4 krone.
Cementne plošče za jarke	1 komad za 80 vinarjev.
Strešna opeka	100 komadov za 3 krone.
Staro železo	100 kilogramov za K 1'20
Vrvi v vseh debelosti	1 kilogram za 80 vinarjev.
Zidarske stolice	1 komad za 60 vinarjev.
Stružnic in zidarsko orodje	za 8 kron.

Dalje različni les za stavbe, letve (late), hrastove deske, trstikovee, asfalt, podporni pod-boji, hraslovi stebri za ograditve, žične mreže, rešeta (rete), kotli, barve, prazni sodi, odri za vodnjake, stare vodovodne cevi, dvigala vsake vrste, žrjavi, parkete, vratna krila, okna, železna vratica, kovačnica za na prosto, vsake vrste les, omare za orodje, stelaže, smola, različne tehtnice z uteži, čopiči, mreže za balkone, strešne letve, žlební kotli, žičniki, cle-naste kljuke, železne blagajne in vsi predmeti, ki se rabijo pri gradbah.

3512

Stavbna tvrdka: Faleschini & Schupner, Ljubljana.

Uradnik,

vešč pisarniškega posla, išče kot postranski zaslužek **dela na dom.** Tozadevne ponudbe sprejema iz prijaznosti upravnistvo tega lista pod **M. J. 1000.** 3551

Izgubil se je proti Ljubljani majhen psiček

(Zwergspitz)

z dolgo rujavo dlako, na spodnjem delu vratu in prsih je bel in sliči na ime „Bubi“. Kdor bi ga našel, ali pa izvedel, kje da je, naj to proti plačilu sporoči **dr. Mayer-ju v Dolenjem Logatcu.** 3550

Otvoritev gostilne.

Slavnemu občinstvu uljudno nazna-njam, da sem otvorila dobro znano

gostilno „Pri Bavarskem dvoru“
(prej št. Bergant)
na Dunajski cesti.

Skrbela bodem za dobra, pristna vina kakor tudi za dobro kuhinjo ter se naj-topleje priporočam

z velespoštovanjem

Apolonija Sovinc
gostilničarka.

3554

Prirodna zdravilna grenha voda „Šternov“

zdravniško najbolj priporočena.

Brošure razpošilja uprava studenčnega podjetja v Sokolnicah pri Brnu. 3485

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgnati poge, ter doseči nežno mehko kožo in belo polt, se unilva te z Steckenpferd lilijno mlečno milo (znanka Steckenpferd) tvrdke Bergmann & Co., Te-sa ob Labi. Komad po 80 v se dobi v vsch lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfumi t. t. d. 605

Fr. P. ZAJEC, Ljubljana, Stari trg šte. 9.

Glavna zaloga plošč slovenskih, kakor tudi vseh drugih vrst. Cena od K 2'50 1138 naprej.

Gramofone

od K 25.— naprej. Avto-matične gramofone, naj-boljše in najzanesljivejše vrste za gostilničarje dajem na mesečne obroke.

Igle za gramofon tiseč od K 1'80 naprej. — Zahtevajte cenike, pošiljam brezplačno.

Sv. Frančiška živinski semenj v Postojni

bo letos

v ponedeljek dne 4. decembra.

Mestno županstvo v Postojni.

Kavarna.

V drugem večjem mestu Hrvatske se nahajajoča, dobro idoča

kavarna I. vrste

najelegantneje in najmoderneje opremljena, s še 10 let tekočo pogodbo, se **takoj ugodno proda** zaradi prevzetja drugega podjetja.

Mesto šteje 15.000 prebivalcev, ima veliko vojaško posadko, je sedež višjih oblastev in učilišč ter ima zelo razvito trgovino in velik promet.

Kavarna leži v sredini mesta na promenadi, kjer igra vojaška godba.

Naslov se izve pri upravi lista pod šifro »95«.

3555

Slavno občinstvo!

Vljudno naznanjam, da sem prostore trgovine manufakturnega blaga

„pri Miklavžu“

3476

v Ljubljani, Medena ulica, zraven škof. palače

izdatno povečal. Tam najdete velike, svitle, zračne prostore, lepe velike izložbe in okusno zalogo dobrega blaga po primerni nizki ceni kakor tudi znano dobro in prijazno postrežbo. Za mnogobrojen obisk se tvrdka priporoča.

Št. 3959.

3552

Šolska zgradba.

Za zgradbo novega šolskega poslopja v **Velikem Ubeljskem**, občina Hre-novice, politični okraj Postojna, na 32.276 K 15 v proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, zapečatenе in s kolekom za 1 K kolekovane ponudbe z napovedbo popusta ali odplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložo

do 7. decembra t. l. ob 11. uri dopoldne

pri podpisanem okrajnem šolskem svetu, in sicer moraju te ponudbe obsegati vsa dela skupaj, zapečateni zavitek pa imeti nadpis: „Ponudba za prevzetje zgradbe novega šolskega poslopja v Vel. Ubeljskem.“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stav-bene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni. Razven tega je dodati kot vadij še 5 % stroškov onih del, na katere se ponudba glasi, v goto-vini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Podpisani okrajni šolski svet pa si izrecno pridržuje pravico izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti proračun in stavbeni pogoji so na vpogled pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Postojni (stavbeni oddelek) med navadnimi uradnimi urami.

C. kr. okrajni šolski svet.

V Postojni, dne 26. novembra 1911.

Št. 8616/V. u.

Poziv

vojaški taksi zavezanim osebam, naj se zglasé.

Po zakonu z dne 10. februarja 1907. l. (drž. zak. št. 30) se morajo vse vojaški taksi zavezane osebe dotlej, da prestane njihova dolžnost vojaške takse, zglasiti vsako leto v mescu januarju na tisti občini, v kateri imajo dne 1. januarja t. l. svoje bivališče.

Oprostitev osebne dohodnine ali nadomestilne takse za službo, ki se pri-čakuje ali ki je nastopila v prejšnjem letu zaradi tega, ker dohodek ne presega 1200 K, ali iz drugih vzrokov, ne odvezuje dolžnosti zglasiti se.

Zglašati se je moči ali pismeno ali ustno.

Pismene zglasitve se morajo opraviti tako, da se vpošljeta občini dva v vseh razpredelkih z razločno pisavo popolno in resnično izpolnjena zglasilna obrazca. Zglasilni obrazci se dobivajo brezplačno pri mestnem vojaškem uradu v Mestnem domu I. nadstropje. Zglasila se vpošiljajo v kraljevinah in deželah, zastopanih v državnem zboru, poštine prosto.

Zglasilni obrazci so tako urejeni, da se lahko, zloženi in naslovljeni, od-dajo na pošto, ne da bi se uporabil poseben ovitek.

Ustne zglasitve vpisuje občina v oba zglasilna obrazca.

Zglasitve, ki se podajo po kakem posredniku, ne odvezujejo zglasilnega zavezanca odgovornosti za izpolnjevanje naložene mu dolžnosti.

Zglasilnim zavezancem, ki predpisane zglasitve ne podajo pravočasno ali, ki jo podajo v bistvenih točkah nepopolno, se lahko naloži do 50 K denarne kazni. Vojaški taksi zavezane osebe, ki v svojih zglasilih vedoma kaj zamolče ali se zakrivijo neresničnih napovedi, zapadejo — ako dejanje ne osnuje učina kaznivega dejanja, ki se naj kaznuje po občem kazenskem zakonu — denarnim kaznim do 500 K, če so dane posebne obtežilne okolnosti do 1000 K. Naložene denarne kazni se izpremené v zaporne kazni, ako se ne dajo iztirjati.

Vrhu tega je tedaj, če se zglasitev ni podala pravočasno ali če se je podala nepopolno, političnem oblastvu dano na voljo na podstavi znanih podatkov ali pa takih, ki se poizvedo uradoma, brez obotavljanja prirediti vojaško takso

Mestni magistrat ljubljanski

dne 14. novembra 1911.

3557

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan I. r.